

Rhaglen Gyflawn

Tuag at Ragoriaeth
Towards Excellence

CYNGOR SIR
YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY
COUNTY COUNCIL

CONWY
CYNGOR SWAIDESTREF SIRIOL
COUNTY BOROUGH COUNCIL

CYNGOR
Sir Ddinbych
Denbighshire
COUNTY COUNCIL

CYNGOR
Sir y Fflint
Flintshire
COUNTY COUNCIL

wrexham
COUNTY BOROUGH COUNCIL
CYNGOR SWAIDESTREF SIRIOL
wrecsam

Cyfarfod

CYD-BWYLLGOR GWE

Dyddiad ac Amser

1.30 y.h., DYDD MERCHER, 23AIN MEDI, 2015

Lleoliad

Venue Cymru, The Promenade, Llandudno, Conwy, LL30 1BB

Pwynt Cyswllt

Glynda O'Brien

01341 434301

GlyndaOBrien@gwynedd.gov.uk

CYD-BWYLLGOR GWE

Aelodau a phleidlais

Y Cynghorwyr

Cynghorydd Kenneth P. Hughes	Cyngor Sir Ynys Môn
Cynghorydd Gareth Thomas	Cyngor Gwynedd
Cynghorydd Wyn Ellis Jones	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cynghorydd Eryl Williams	Cyngor Sir Ddinbych
Cynghorydd Chris Bithell	Cyngor Sir y Fflint
Cynghorydd Michael Williams	Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam

Aelodau cyfetholedig heb Bleidlais

Rita Price	Esgobaeth Wrecsam
Diane Chisholm	Cynrychiolydd Ysgolion Cynradd
Annwen Morgan	Cynrychiolydd Ysgolion Uwchradd
Jonathan Morgan	Cynrychiolydd Ysgolion Arbennig
Alison Fisher	Cynrychiolydd Llywodraethwr

Swyddogion Heb Bleidlais

Delyth Molyneux	Cyngor Sir Ynys Môn
Arwyn Thomas	Cyngor Gwynedd
Richard E. Owen	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Karen Evans	Cyngor Sir Ddinbych
Ian Budd	Cyngor Sir y Fflint
John Davies	Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam

Swyddogion yn bresennol

Iwan Evans	Awdurdod Lletyol
Dafydd L. Edwards	Awdurdod Lletyol
Geraint Rees	Llywodraeth Cymru
Huw Foster Evans	Rheolwr Gyfarwyddwr GwE
Susan Owen Jones	Rheolwr Busnes a Chyllid GwE
Mohammed Mehmet	Cyngor Sir Ddinbych

R H A G L E N

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyn unrhyw ymddiheuriadau am absenoldeb.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Derbyn unrhyw ddatganiad o fuddiant personol.

3. MATERION BRYN

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater brys ym marn y Cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

4. COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL

1 - 5

(copi'n amgaaedig)

5. CYFRIFON TERFYNOL Y CYDBWYLLGOR AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2015 AC ARCHWILIAD PERTHNASOL

6 - 61

(copi'n amgaaedig)

6. ADRODDIAD CYNNYDD GWE

(adroddiad ar lafar)

7. ADRODDIAD CYLLIDEB GWE 2015-16 – ADOLYGIAD TYMOR YR HAF 2015

62 - 64

(copi'n amgaaedig)

8. DYDDIADAU CYFARFODYDD 2015-16

65 - 66

(copi'n amgaaedig)

CYD-BWYLLGOR GwE
15.07.15

Yn bresennol: Y Cyng. Eryl Williams (Cadeirydd)
Y Cyng. Michael Williams (Is-gadeirydd)

Y Cynghorwyr: Chris Bithell, Kenneth P. Hughes, Wyn Ellis Jones a Gareth Thomas.

Aelodau Cyfetholedig heb bleidlais: Annwen Morgan (Cynrychiolydd Ysgolion Uwchradd), Jonathan Morgan (Cynrychiolydd Ysgolion Arbennig) a Alison Fisher (Cynrychiolydd Llywodraethwyr).

Swyddogion Heb bleidlais: Ian Budd (Cyfarwyddwr Arweiniol – Cadeirydd y Bwrdd Rheoli (Cyngor Sir y Fflint)), John Davies (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam), Karen Evans (Cyngor Sir Dinbych), Garem Jackson (Cyngor Gwynedd) a Richard E Owen (Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Conwy).

Hefyd yn Bresennol: Huw Foster Evans (Rheolwr Gyfarwyddwr GwE), Susan Owen Jones (Rheolwr Busnes a Chyllid GwE), Rhys Howard Hughes (Cyfarwyddwr Cynorthwyol (Cefnogaeth a Broceru) GwE), Alwyn Jones (Cyfarwyddwr Cynorthwyol (Safonau) GwE), Geraint Rees a Claire Rundle (Cynrychiolwyr Llywodraeth Cymru), Dafydd L. Edwards (Pennaeth Cyllid yr Awdurdod Lletyol - Cyngor Gwynedd), Iwan Evans (Rheolwr Gwasanaeth Cyfreithiol yr Awdurdod Lletyol – Cyngor Gwynedd) a Bethan Adams (Swyddog Cefnogi Aelodau'r Awdurdod Lletyol - Cyngor Gwynedd)

Ymddiheuriadau: Diane Chisholm (Cynrychiolydd Ysgolion Cynradd), Rita Price (Esgobaeth Wrecsam) ac Arwyn Thomas (Cyngor Gwynedd).

1. ETHOL CADEIRYDD

Penderfynwyd ail-ethol y Cynghorydd Eryl Williams yn Gadeirydd i'r Cyd-Bwyllgor am y flwyddyn 2015/16.

2. ETHOL IS-GADEIRYDD

Penderfynwyd ail-ethol y Cynghorydd Michael Williams yn Is-gadeirydd i'r Cyd-Bwyllgor am y flwyddyn 2015/16.

3. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datgan o fuddiant personol gan unrhyw Aelod oedd yn bresennol

4. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar y 25 Chwefror 2015 fel rhai cywir.

4.1 MATERION YN CODI O'R COFNODION

Adroddwyd bod y gwaith gwirio cenedlaethol a gwaith asesu a safoni gan y 4 rhanbarth, er mwyn sicrhau ansawdd yn genedlaethol, wedi ei gwblhau gydag

adroddiad drafft wedi ei lunio. Nodwyd y cyflwynir adroddiad yng nghyswllt y wybodaeth leol i gyfarfod nesaf y Cyd-Bwyllgor ar 23 Medi 2015.

Penderfynwyd: Derbyn a nodi'r uchod.

5. CYNLLUN BUSNES RHANBARTHOL 2014-15 – ADRODDIAD MONITRO

Cyflwynwyd adroddiad gan Reolwr Gyfarwyddwr GwE yn diweddaru'r Cyd-Bwyllgor ar y cynnydd yn erbyn Cynllun Busnes 2014-15. Tywysodd yr aelodau trwy'r adroddiad fesul blaenoriaeth ac ymatebwyd i sylwadau, yn ystod y drafodaeth gwnaed y prif bwyntiau canlynol:

- (a) Blaenoriaeth 4 'Cynyddu Niferoedd mewn Cymraeg Iaith Gyntaf, yn ogystal â chodi safonau, ar draws y rhanbarth' - Nodwyd yn dilyn seondiad Mrs Eleri Jones yn dod i ben, y byddai unigolyn arall yn ymgymryd â'r gwaith a bod y flaenoriaeth dal yn bwysig.
- (b) Mewn ymateb i gwestiwn gan aelod yng nghyswllt sicrhau dilyniant yn genedlaethol a rhanbarthol, nododd Mr Geraint Rees (Llywodraeth Cymru) bod adroddiad yr Athro Donaldson yn amlygu addysg cyfrwng Cymraeg a bod angen datblygiad cydlynus ym mhob rhanbarth. Ychwanegodd bod Cyngor Gwynedd yn awdurdod arweiniol ar addysg cyfrwng Cymraeg yn y rhanbarth a gydag amrywiaeth ar draws y rhanbarth bod angen rhwydweithio dyfnach.
- (c) Mewn ymateb i gwestiwn gan aelod parthed cynnal trafodaethau ar y ffordd ymlaen gydag addysg cyfrwng Cymraeg yn y rhanbarth gan fod strategaeth wahanol gan y 6 Sir a phroffiliau gwaith gwahanol, nodwyd ei fod yn hynod bwysig cael trafodaeth ar y ffordd ymlaen.
- (ch) Blaenoriaeth 6 'Sefydlu a hybu model rhanbarthol ysgol i ysgol' – Nodwyd bod tystiolaeth gref i ddangos bod ysgolion â'r awydd i gydweithio ond rhai ysgolion dal yn fwy traddodiadol eu hagwedd. Pwysleisiwyd yr angen i sicrhau ei fod yn rhaglen rhanbarth cyfan.
- (d) Blaenoriaeth 7 'Datblygu arweinyddiaeth a dysgu ac addysgu o safon ar bob lefel' – Nododd aelod bod datblygu arweinyddiaeth yn hynod bwysig a bod angen mesur gwerth.
- (dd) Blaenoriaeth 8 'Cefnogi ysgolion i ddatblygu prosesau asesu, safoni a chymedroli mwy cadarn ac effeithiol' - Mewn ymateb i sylw gan aelod, nododd Rheolwr Gyfarwyddwr GwE bod camau yn cael ei cymryd i sicrhau gwell cydbwysedd rhwng herio a chefnogi yn dilyn cyhoeddiad adroddiad blynyddol Estyn.
- (e) Blaenoriaeth 10 'Sicrhau bod GwE yn cael ei lywodraethu'n effeithiol' - Nododd Mr Geraint Rees (Llywodraeth Cymru) o ran trefniadau craffu bod Swyddfa Archwilio Cymru (SAC) wedi nodi eu dymuniad bod craffu yn digwydd yn rhanbarthol ond erbyn hyn gwelir symudiad tuag at Bwyllgorau Craffu perthnasol yr Awdurdodau yn edrych ar adroddiadau thematig. Nodwyd bod trafodaethau yn mynd rhagddynt o ran cael trefn graffu cydlynus.

Penderfynwyd: Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad.

6. CYFRIFON TERFYNOL Y CYD-BWYLLGOR AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2015

Cyflwynwyd adroddiad Pennaeth Cyllid Cyngor Gwynedd yn amlinellu sefyllfa "alldro" ar y cyfrifon Incwm a Gwariant Refeniw 2014/15 ynghyd â datganiad o'r cyfrifon, ar ffurf statudol, wedi'i ardystio, ond cyn Archwiliad.

Manylwyd ar gynnwys y cyfrifon a rhoddwyd cyfle i Aelodau'r Cyd-Bwyllgor i ofyn cwestiynau.

Adroddwyd bod y cyfrifon wedi eu hardystio a'u hanfon i SAC a fe'u cyflwynir gerbron cyfarfod nesaf y Cyd-Bwyllgor i'w cymeradwyo.

Arwyddodd y Cadeirydd a Rheolwr Gyfarwyddwr GwE Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2014-15.

Penderfynwyd: Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad gan gymeradwyo'r driniaeth o'r tanwariant fel amlinellir yn Atodiad A 'Cyfrif Incwm a Gwariant Refeniw 2014/15' ynghyd â'r Datganiad o'r Cyfrifon 2014/15 (cyn-archwiliad) – Atodiad B.

7. ALINIO'R TREFNIADAU GWEITHIO RHANBARTHOL GYDA MODEL CENEDLAETHOL AR GYFER GWEITHIO RHANBARTHOL LLYWODRAETH CYMRU

(a) Cyflwynwyd, er cymeradwyaeth, achos busnes terfynol GwE oedd yn crynhoi'r sefyllfa bresennol fesul maes gwaith, yn asesu'r opsiynau posib ac yn argymhell yr ymyraethau mwyaf effeithiol ar gyfer cyflawni.

Nododd Ian Budd (Cyfarwyddwr Arweiniol – Cadeirydd y Bwrdd Rheoli) yr aseswyd y cynllun busnes yn erbyn y meini prawf canlynol:

- A yw'n gwneud y gorau o brofiad ac arbenigedd?
- Mewn adeg o lymder ariannol a sicrheir gwerth am arian ac oes hyblygrwydd i reoli'r lleihad mewn arian?
- A yw'n ddealladwy fel y gellir ei rannu â rhan ddalwyr?

(b) Nododd Mr Geraint Rees (Llywodraeth Cymru) bod yr Awdurdodau Lleol wedi cadw'r rolau arweiniol yn y meysydd hyn felly dylid sicrhau capasiti digonol o fewn y rhwydweithiau.

Mewn ymateb nododd Ian Budd (Cyfarwyddwr Arweiniol – Cadeirydd y Bwrdd Rheoli), bod y Bwrdd Rheoli wedi diwygio ei gylch gwaith ynghyd a'i aelodaeth i gydymffurfio â'r model cenedlaethol.

(c) Yn ystod y drafodaeth ddilynol amlygwyd y pwyntiau canlynol:

- Yr angen i wella Cyrff Llywodraethu Ysgolion.
- Mewn ymateb i sylw gan aelod, nododd Ian Budd (Cyfarwyddwr Arweiniol – Cadeirydd y Bwrdd Rheoli) bod prif swyddog yn chwarae rôl arweiniol ar bob rhwydwaith. Ychwanegodd y gallai awdurdodau rhoi mwy o adnoddau i gyflawni rhaglen benodol ond pan sefydlwyd GwE ni ddarganfuwyd gofynion unigryw gan awdurdodau unigol.
- Byddai atebolrwydd yn gliriach pan fo'r Cytundeb Lefel Gwasanaeth yn ei le yn nodi rôl a chyfrifoldebau.
- Bod adroddiad SAC yn nodi y dylid gweld symudiad tuag at gydberchnogi yn hytrach na chomisiynu gan awdurdod unigol a bod GwE yn cymryd camau ymlaen gyda chynllun busnes ar y cyd wedi ei lunio.

Penderfynwyd:

- (a) **Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad.**
- (b) **Cymeradwyo'r ymyraethau canlynol fesul maes gwaith:**
- **Cyngor a Chefnogaeth i Lywodraethwyr (tudalen 10 o'r adroddiad)**
  - **Y Cyfnod Sylfaen (tudalen 10 o'r adroddiad)**
  - **Llwybrau Dysgu 14 – 19 (tudalen 12 o'r adroddiad)**
  - **Cynlluniau Strategol y Gymraeg Mewn Addysg a Grant y Gymraeg Mewn Addysg (tudalen 13 o'r adroddiad)**
  - **Cydlynu Rhanbarthol y Strategaeth TGC (tudalen 14 o'r adroddiad)**
  - **Cefnogaeth Adnoddau Dynol Arbenigol (tudalen 14 o'r adroddiad)**
- (c) **Dirprwyo'r cyfrifoldeb o gynllunio a gweithredu ar yr ymyraethau i Fwrdd Rheoli GwE.**

8. PRIF FLAENORIAETHAU GwE

- (a) Cyflwynwyd adroddiad gan Reolwr Gyfarwyddwr GwE yn diweddarau'r Cyd-Bwyllgor ar brif flaenoriaethau'r gwasanaeth. Adroddwyd bod Estyn yn cynnal arolwg yn ystod Gwanwyn/Haf 2016 ar fframwaith newydd sydd eto i'w gyhoeddi. Nodwyd yr ymgynghorir ar y fframwaith yn Hydref 2015 a gwybyddwyd consortia y disgwylir tystiolaeth bod dim cystadleuaeth rhyngddynt.

Derbyniwyd cyflwyniad gan Gyfarwyddwr Cynorthwyol (Safonau) GwE yn manylu ar y gefnogaeth a her a gynigir gan GwE.

- (b) Yn ystod y drafodaeth ddilynol nodwyd:

- Mewn ymateb i gwestiwn gan aelod parthed cadarnhau categori ysgolion, y cymerir i ystyriaeth canlyniadau arholiadau TGAU ym mis Awst a chadarnheir categori efo'r ysgolion yn dechrau mis Medi.
- Mewn ymateb i ymholiad, nodwyd o ran ysgolion uwchradd y cymerir 1 i 2 mlynedd i ysgolion wella a dod allan o'r categori coch.
- Yr angen i gyd-weithio oddi mewn ac ardraws Awdurdodau Lleol i wella ysgolion.
- Bod rhai ysgolion angen cefnogaeth ddwys gydag ysgolion yn ennill annibyniaeth yn y pendraw.
- Nad yw'r dadansoddiad lliw yn dangos yr holl ddarlun gyda rhai ysgolion yn fodlon bod yn y melyn a ddim eisiau mynd ymlaen i'r gwyrdd, ac fe ddylid eu herio yn lleol.
- Y rhannir y prif flaenoriaethau efo Cyrff Llywodraethu Ysgolion yn y dyfodol a dod i ddealltwriaeth o ran gwneud y gorau efo'r model.

- (c) Derbyniwyd cyflwyniad gan Gyfarwyddwr Cynorthwyol (Cefnogaeth a Broceru) GwE yn manylu ar y rhaglen datblygu arweinyddiaeth.

Mewn ymateb i ymholiad gan aelod parthed gwerthusiad tymor hir, nodwyd yr asesir yr effaith ar ddiwedd y flwyddyn addysgiadol. Ychwanegodd yn y tymor byr gwelir bod 4 unigolyn a oedd yn rhan o'r rhaglen datblygu arweinwyr canol wedi derbyn dyrchafiad gyda'r unigolion o'r farn ei fod wedi bod o gymorth.

Penderfynwyd: Derbyn a nodi cynnwys yr adroddiad.

9. CYLLIDEB SYLFAENOL GwE 2015/16

Cyflwynwyd adroddiad y Rheolwr Gyfarwyddwr GwE a Phennaeth Cyllid yr Awdurdod Lletyol ar gyllideb sylfaenol GwE am y flwyddyn gyllidol 2015-16.

Manylwyd ar gynnwys yr adroddiad a rhoddwyd cyfle i Aelodau'r Cyd-Bwyllgor gwestiynu unrhyw elfennau o'r adroddiad.

Penderfynwyd: Mabwysiadu'r gyllideb sylfaenol ar gyfer 2015/16 fel a gyflwynwyd yn Atodiad 1.

Dechreuodd y cyfarfod am 1.30 p.m. a daeth i ben am 3.50 p.m.

CADEIRYDD

Eitem 5

CYFARFOD	Cyd-Bwyllgor GwE
DYDDIAD	23 Medi 2015
TEITL	Cyfrifon Terfynol y Cyd-Bwyllgor am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015 ac Archwiliad perthnasol
PWRPAS	Cyflwyno – <ul style="list-style-type: none"> • Datganiad o'r Cyfrifon ôl-Archwiliad; • Adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru; • Llythyr Cynrychiolaeth.
ARGYMHELLIAD	Derbyn, nodi a chymeradwyo'r wybodaeth cyn awdurdodi'r Cadeirydd i ardystio'r llythyr.
AWDUR	Dafydd L Edwards, Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd

1. GOFYNION ADRODD ARIANNOL

Bydd aelodau yn cofio adroddwyd fel a ganlyn i gyfarfod 15 Gorffennaf 2015 o Gyd-Bwyllgor GwE:

- 1.1 Mae gofynion adrodd penodol ynghylch cyfrifo ac archwilio cyfrifon Cyd-Bwyllgorau.
- 1.2 Mae Adran 12 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 yn datgan fod Cyd-Bwyllgor o fwy nac un awdurdod (lleol) yn gorff llywodraeth leol, ac mae Adran 13 o'r Ddeddf yn mynnu bod cyrff o'r fath yn cadw cyfrifon sy'n destun archwiliad gan archwiliwr annibynnol wedi'i gymeradwyo gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.
- 1.3 Er nad yw'n endid cyfreithiol annibynnol, at ddibenion cadw cyfrifon a derbyn archwiliad, mae'r Cyd-Bwyllgor ei hun yn ddarostyngedig i'r un rheoliadau a chynghorau lleol eraill.
- 1.4 Cyngor Gwynedd yw'r Cyngor lletyol sy'n gyfrifol am gyflawni cyfrifoldebau cyfrifo ac adrodd ynglŷn â chyllid Cyd-Bwyllgor GwE.
- 1.5 Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 yn mynnu bod pob Cyd-Bwyllgor yn paratoi cyfrifon blyneddol. Ble mae'r trosiant yn fwy na £2.5m, rhaid paratoi datganiad o'r cyfrifon yn unol â chod CIPFA ar gyfer y Cyd-Bwyllgor.
- 1.6 Bydd y Datganiad o Gyfrifon GwE yn destun archwiliad gan Swyddfa Archwilio Cymru, ar wahân i'w harchwiliad o gyfrifon Cyngor Gwynedd.

2. CYFRIFON 2014/15

Cyflwynwyd Cyfrif Incwm a Gwariant Refeniw am 2014/15 i'r cyfarfod 15 Gorffennaf 2015 o Gyd-Bwyllgor GwE ar ffurf adroddiad "alldro" syml, ynghyd â'r Datganiad o'r Cyfrifon am 2014/15 (cyn archwiliad).

3. ARCHWILIAD

Nodwyd ar y pryd byddai'r cyfrifon hyn yn destun archwiliad gan Swyddfa Archwilio Cymru, a cyflwynir yma adroddiad 'ISA260' gan Archwilydd Cyffredinol Cymru yn manylu ar brif ddarganfyddiadau Swyddfa Archwilio Cymru.

4. CYFRIFON TERFYNOL 2014/15

Cyflwynir yma hefyd y fersiwn derfynol ôl-archwiliad o'r Datganiad o'r Cyfrifon am 2014/15. Mae'r newidiadau ers y fersiwn cyn archwiliad wedi'u hamlinellu yn Atodiad 3 i'r adroddiad 'ISA260' gan Swyddfa Archwilio Cymru.

5. ARGYMHELLIAD

Gofynnir i Gyd-Bwyllgor GwE dderbyn, nodi a chymeradwyo'r wybodaeth sy'n yr atodiadau, sef –

- Adroddiad 'ISA260' gan Swyddfa Archwilio Cymru
- Datganiad o'r Cyfrifon 2014/15 (ôl-archwiliad)

6. LLYTHYR CYNRYCHIOLAETH

Gofynnir i Gadeirydd y cyfarfod, ynghyd â Phennaeth Cyllid Cyngor Gwynedd (fel Swyddog Cyllid Statudol GwE), ardystio'r Llythyr Cynrychiolaeth (Atodiad 1 i adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru) wedi i'r Cyd-Bwyllgor ystyried yr uchod.

7. TYSTYSGRIF YR ARCHWILYDD PENODEDIG

Wedi iddo dderbyn y Llythyr Cynrychiolaeth wedi'i ardystio gan y Cadeirydd a'r Pennaeth Cyllid, bydd Archwilydd Cyffredinol Cymru yn cyhoeddi'r dystysgrif ar y cyfrifon.

Cyd-Bwyllgor GwE
(Cynghorau Conwy, Dinbych, Flint,
Gwynedd, Môn a Wrecsam)

DATGANIAD O'R
CYFRIFON
2014/15

Adran Cyllid
Cyngor Gwynedd
www.gwynedd.gov.uk

MYNEGAI

	Tudalen
Rhagymadrodd Eglurhaol	2 - 4
Datganiad Cyfrifoldebau	5
Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau	6
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	7
Y Fantolen	8
Datganiad Llif Arian	9
Nodiadau i'r Cyfrifon	10 – 29
Adroddiad yr Archwilwyr	30 - 31
Atodiad A – Datganiad Llywodraethu Blynyddol	32 - 37

RHAGYMDRODD EGLURHAOL

RHAGARWEINIAD

Mae'r Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol (GwE) wedi ei sefydlu mewn partneriaeth rhwng chwe awdurdod Gogledd Cymru, sef Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Conwy, Cyngor Sir Ddinbych, Cyngor Sir y Fflint, Cyngor Gwynedd, Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Bwrdeistrefol Sirol Wrecsam, i fod yn atebol i'r Cynghorau ac i gyflawni swyddogaethau statudol y Cynghorau yng nghyswllt effeithiolrwydd a gwella ysgolion. Mae hyn yn cynnwys y dyletswyddau i fonitro, herio, darparu gwasanaethau cefnogol ar gyfer datblygiad proffesiynol parhaus drwy'r cwricwlwm a rheoli ysgolion, a hefyd darparu gwasanaethau y gellir eu comisiynu gan ysgolion ac awdurdodau lleol.

Penodwyd Cyngor Gwynedd fel yr Awdurdod Lletya ar gyfer gweithredu a chynnal y Gwasanaeth gyda Chyd-Bwyllgor o'r holl bartneriaid yn goruchwylio rheolaeth o'r gwasanaeth.

Mae cyfrifon y Cyd-Bwyllgor GwE am 2014/15 wedi'u cyflwyno yma ar dudalennau 6 i 29. Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn cael ei baratoi yn unol â *Chôd Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig CIPFA 2014/15*.

Mae'r Cyfrifon yn cynnwys:-

- **Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau** - Dengys y datganiad hwn y symudiad o fewn y flwyddyn mewn gwahanol reserfau a ddelir gan y Cyd-Bwyllgor, wedi eu dadansoddi yn 'reserfau defnyddiadwy' a 'reserfau na ellir eu defnyddio'.
- **Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr** - Dengys y datganiad hwn y gost gyfrifyddol yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol â pholisiau cyfrifeg cyffredinol derbyniol. Mae'r incwm a gwariant wedi ei rannu rhwng y chwech Cyngor isod fel a ganlyn am 2014/15 :

Conwy	15.61%
Dinbych	15.14%
Fflint	22.38%
Gwynedd	17.99%
Ynys Môn	10.23%
Wrecsam	18.65%

- **Y Fantolen** - Sydd yn gosod allan sefyllfa ariannol y Cyd-Bwyllgor ar 31 Mawrth 2015.
- **Y Datganiad Llif Arian** - Mae'r datganiad yma'n crynhoi llif yr arian i mewn ac allan o'r Cyd-Bwyllgor yn ystod 2014/15 at ddibenion refeniw a chyfalaf.

Cefnogir y cyfrifon hyn gan y Rhagymadrodd yma, y Polisiau Cyfrifo ac amrywiol nodiadau i'r cyfrifon.

GWARIANT REFENIW YN 2014/15

- Dengys y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar dudalen 7 fod gwariant refeniw gros y Cyd-Bwyllgor ar y lefel Cost Gwasanaethau yn £8,474k yn ystod 2014/15, gyda'r sefyllfa net yn £346k. Wrth wyrdroi'r addasiadau technegol, fel sy'n ofynnol yn y Côt, trwy'r Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau gwelir bod gwir ostyngiad net o (£51k).
- Adroddwyd sefyllfa alldro ariannol 2014/15 i'r Cyd-Bwyllgor yn ei gyfarfod ar 15 Gorffennaf 2015. Gofynnwyd am gymeradwyaeth aelodau'r Cyd-Bwyllgor i drosglwyddo'r tanwariant o £51k i reserf penodol.

- Mae'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau a'r Cyfrif Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar dudalen 6 a 7 yn darparu dadansoddiad o'r symudiadau yn y flwyddyn.

TABL 1 - Crynodeb o'r Gymhariaeth rhwng y Gyllideb a'r Gwir Sefyllfa (Net)

Mae Tabl 1 yn cynnwys cymhariaeth perfformiad cyllidebol ar lefel crynhoad, ceir gwybodaeth bellach yn Nhabl 2.

	Cyllideb	Gwir	Gwahaniaeth
	£'000	£'000	£'000
Gwariant ar Weithgareddau	8,327	8,623	296
Incwm			
Cyfraniadau'r Cynghorau ar gyfer costau rhedeg y gwasanaeth craidd:			
Conwy	(649)	(649)	0
Dinbych	(629)	(629)	0
Fflint	(930)	(930)	0
Gwynedd	(748)	(748)	0
Ynys Môn	(425)	(425)	0
Wrecsam	(775)	(775)	0
Incwm Arall	(4,171)	(4,518)	(347)
(Tanwariant)/Gorwariant Net	0	(51)	(51)

TABL 2 – Symudiad Trawsddodiad rhwng ‘Crynodeb o'r Gymhariaeth rhwng y Gyllideb a'r Gwir Sefyllfa (Net)’ (Tabl 1) i'r fformat Incwm a Gwariant

	Adroddiad Perfformiad	*Addasiad Trawsddodiad	Datganiad Incwm a Gwariant
	£'000	£'000	£'000
Gwariant	8,623	(149)	8,474
Incwm	(8,674)	546	(8,128)
Cost Gwasanaethau Net	(51)	397	346

* Mae'r addasiadau yn y golofn trawsddodiad yn cyfeirio at addasiadau technegol pensiynau ac absenoldebau cronodig ac unrhyw gyfraniad i ac o reserfau .

• Eitemau Materol o Incwm a Gwariant

Mae'r eitemau perthnasol yn cynnwys:-

- Newid o £2,524k yn y maes pensiwn ar ailfesuriad o'r ymrwymadau/(asedau) buddion diffiniedig net, yn unol ag asesiad Actwari Cronfa Bensiwn Gwynedd (Nodyn 16).
- Cynnydd o £3,670k mewn grantiau a chyfraniadau a'r gwariant cyfatebol (Nodyn 21).

Polisiâu Cyfrifo

Mae'r egwyddorion cyfrifo a fabwysiadwyd ar ran y Cyd-Bwyllgor yn cydymffurfio â holl ymarferion cyfrifeg cymeradwy perthnasol ac maent wedi'u hegluro yn llawn yn y Polisiâu Cyfrifo yn Nodyn 1 o'r Cyfrifon sy'n cychwyn ar dudalen 10.

GWYBODAETH BELLACH

Mae Datganiad o'r Cyfrifon ar gael ar wefan Cyngor Gwynedd sef www.gwynedd.gov.uk.

Ceir gwybodaeth bellach am y cyfrifon gan:

William E Jones
Uwch Reolwr Cyllid
01286 679406

neu

Caren Rees Jones
Uned Cyfrifeg Canolog, Adran Cyllid
01286 679134

Adran Cyllid
Cyngor Gwynedd
Swyddfa'r Cyngor
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1SH

Mae hyn yn rhan o bolisi'r Cyngor i ddarparu gwybodaeth lawn am weithgareddau'r Cyngor a'r Cyd-Bwyllgorau. Yn ychwanegol, mae gan aelodau'r cyhoedd sydd yn dymuno, hawl statudol i arolygu'r cyfrifon cyn cwblheir yr archwiliad. Hysbysir argaeledd y cyfrifon i'w harolygu yn y wasg leol ar yr adeg briodol.

CYD-BWYLLGOR GwE

DATGANIAD O'R CYFRIFON

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O'R CYFRIFON

CYFRIFOLDEB Y CYD-BWYLLGOR

Cyngor Gwynedd sydd â'r cyfrifoldeb am drefniadau a gweinyddiad ar faterion ariannol y Cyd-Bwyllgor a'r Swyddog Cyllid Cyfrifol yw'r Pennaeth Cyllid.

Cyfrifoldeb y Cyd-Bwyllgor yw rheoli ei weithgareddau er mwyn sicrhau defnydd effeithiol, effeithlon ac economaidd o'i adnoddau, gwarchod ei asedau, a chymeradwyo'r Datganiad o'r Cyfrifon.

23 Medi 2015

**Y Cyngorydd Eryl Williams
Cadeirydd Cyd-Bwyllgor GWE**

CYFRIFOLDEB PENNAETH CYLLID CYNGOR GWYNEDD

Pennaeth Cyllid Cyngor Gwynedd sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon y Cyd-Bwyllgor GwE yn unol â'r ymarfer priodol fel a osodir yn y *Côd Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig* (y "Côd").

Wrth baratoi'r datganiad o'r cyfrifon, mae'r Pennaeth Cyllid wedi dewis polisiau cyfrifo priodol gan eu defnyddio'n gyson; wedi ffurfio barnau a gwneud amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus ac wedi cydymffurfio â'r Côd Ymarfer.

Hefyd, mae'r Pennaeth Cyllid wedi cadw cofnodion cyfrifo priodol ac amserol ac fe gymerwyd camau rhesymol i ddarganfod a gwarchod rhag twyll ac unrhyw afreoleidd-dra arall.

TYSTYSGRIF Y SWYDDOG CYLLIDOL CYFRIFOL

Tystiaf fod y Datganiad o'r Cyfrifon wedi ei baratoi yn unol â'r trefniadau uchod. Mae'r Datganiad yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol y Cyd-Bwyllgor GwE ar 31 Mawrth 2015 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.

17 Medi 2015

**Dafydd L. Edwards B.A., C.P.F.A., I.R.R.V.
Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd**

Tud. 13

DATGANIAD O'R SYMUDIAD MEWN RESERFAU

Dengys y datganiad hwn y symudiad o fewn y flwyddyn mewn gwahanol reserfau a ddelir gan y Cyd-Bwyllgor, wedi eu dadansoddi'n 'reserfau defnyddiadwy' (h.y. y rhai hynny sy'n gymwysedig i ariannu gwariant) a 'reserfau na ellir eu defnyddio'. Mae'r Gwarged neu (Ddiffyg) ar Ddarparu Gwasanaethau yn dangos y gwir gost economaidd o ddarparu gwasanaethau'r Cyd-Bwyllgor, gyda manylion pellach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Mae'r Cynnydd/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau i Reserfau a Glustnodwyd yn dangos balans statudol y Gronfa Gyffredinol cyn unrhyw drosglwyddiadau dewisol i neu o reserfau a glustnodwyd a gyflawnir gan y Cyd-Bwyllgor.

Nodyn	Balans Cronfa Gyffredinol £'000	Reserfau Cronfa Gyffredinol a Glustnodwyd £'000	Cyfanswm Reserfau Defnyddiadwy £'000	Reserfau na ellir eu defnyddio £'000	Cyfanswm Reserfau'r Cyd-Bwyllgor £'000
Balans Agoriadol I Ebrill 2013	0	0	0	4,097	4,097
<i>Symudiad mewn reserfau yn 2013/14</i>					
(Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau	(495)	0	(495)	0	(495)
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	(1,104)	(1,104)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(495)	0	(495)	(1,104)	(1,599)
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu dan y rheoliadau	8 (282)	0	(282)	282	0
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau i Reserfau a Glustnodwyd	(777)	0	(777)	(822)	(1,599)
Trosglwyddiadau i/o Reserfau a Glustnodwyd	9 777	(777)	0	0	0
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2013/14	0	(777)	(777)	(822)	(1,599)
Balans 31 Mawrth 2014 a ddygwyd ymlaen	0	(777)	(777)	3,275	2,498
<i>Symudiad mewn reserfau yn 2014/15</i>					
(Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau	482	0	482	0	482
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	1,420	1,420
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	482	0	482	1,420	1,902
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu dan y rheoliadau	8 (2)	0	(2)	2	0
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau i Reserfau a Glustnodwyd	480	0	480	1,422	1,902
Trosglwyddiadau i/o Reserfau a Glustnodwyd	9 (480)	480	0	0	0
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2014/15	0	480	480	1,422	1,902
Balans 31 Mawrth 2015 a ddygwyd ymlaen	0	(297)	(297)	4,697	4,400

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR – 2014/15

Dengys y datganiad hwn y gost gyfrifyddol yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaeth y Cyd-Bwyllgor yn unol â pholisiau cyfrifeg cyffredinol dderbyniol.

2013/14			2014/15			
Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net	Nodyn	Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net
£'000	£'000	£'000		£'000	£'000	£'000
2,264	0	2,264		2,624	0	2,624
31	0	31		6	0	6
98	0	98		137	0	137
370	0	370		1,492	0	1,492
0	0	0		4,215	0	4,215
853	(853)	0	24	0	0	0
287	0	287		0	0	0
0	(3,730)	(3,730)		0	(8,128)	(8,128)
3,903	(4,583)	(680)		8,474	(8,128)	346
0	0	0		0	0	0
185	0	185	10	136	0	136
0	0	0		0	0	0
4,088	(4,583)	(495)		8,610	(8,128)	482
		(1,104)	16			1,420
		(1,104)				1,420
		(1,599)				1,902

* Costau ac incwm unwaith ac am byth sefydlu GwE.

Y FANTOLEN – 31 MAWRTH 2015

Dengys y Fantolen werth asedau ac ymrwymïadau'r Cyd-Bwyllgor ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau/(ymrwymïadau) net y Cyd-Bwyllgor (asedau llai ymrwymïadau) yn cyfateb i'r reserfau a ddelir gan y Cyd-Bwyllgor.

31 Mawrth 2014 £'000		<i>Nodyn</i>	31 Mawrth 2015 £'000
	Asedau Tymor Hir		
0	Dyledwyr Tymor Hir		11
0			11
1,041	Dyledwyr Tymor Byr	11	5,398
126	Arian a Chyferthoedd Arian	12	0
1,167	Asedau Cyfredol		5,398
0	Gorddrafft Banc	12	(762)
(440)	Credydwyr Tymor Byr	13	(4,279)
0	Derbyniadau Grantiau o Flaen Llaw	21	(120)
(440)	Ymrwymïadau Cyfredol		(5,161)
0	Darpariaethau Tymor Hir	14	(4)
(3,225)	Ymrwymïad Pensiwn	26	(4,644)
(3,225)	Ymrwymïadau Tymor Hir		(4,648)
(2,498)	Asedau Net		(4,400)
(777)	Reserfau Defnyddiadwy	15	(297)
3,275	Reserfau na ellir eu defnyddio	16	4,697
2,498	Cyfanswm Reserfau		4,400

DATGANIAD LLIF ARIAN – 2014/15

Dengys y Datganiad Llif Arian newidiadau mewn arian a chyferthoedd arian y Cyd-Bwyllgor yn ystod y cyfnod adrodd.

2013/14 £'000	<i>Nodyn</i>	2014/15 £'000
(495)	(Gwarged) neu Ddiffyg Net ar Ddarparu Gwasanaethau	482
369	Addasiadau i'r gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau am symudiadau anariannol (<i>credydwyr, dyledwyr a pensiwn</i>)	17 395
0	Addasiadau am eitemau cynwysedig yn y gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau sydd yn weithgareddau buddsoddi neu ariannu	0
(126)	Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu	877
0	Gweithgareddau Buddsoddi	11
0	Gweithgareddau Ariannu	0
(126)	(Cynnydd)/Lleihad net mewn arian a chyferthoedd arian	888
0	Arian a chyferthoedd arian ar ddechrau'r cyfnod adrodd	(126)
(126)	Arian a chyferthoedd arian ar ddiwedd y cyfnod adrodd	762

*Sefyllfa Llif Arian yn unol â Pholisi Cyfrifo 1.3

NODIADAU I'R CYFRIFON

NODYN I – POLISIÂU CYFRIFO

I.1 Egwyddorion Cyffredinol

Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Cyd-Bwyllgor yn y flwyddyn ariannol 2014/15 a'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn honno, sef 31 Mawrth 2015. Mae'r Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyd-Bwyllgor baratoi Datganiad o'r Cyfrifon yn flynyddol, a hynny yn unol ag arferion cyfrifo cywir. Mae'r arferion hyn wedi eu cynnwys yn bennaf yn y *Côd Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2014/15* a'r *Côd Ymarfer Adrodd ar Wasanaeth 2014/15*, ac yn cael eu cefnogi gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh) a chyfarwyddiadau statudol a gyhoeddir yn unol â Deddf 2014.

Arfer y Cyd-Bwyllgor yw gweithredu ar y sail bod pob eitem o wariant yn cael eu trin fel refeniw yn y lle cyntaf. Os bydd unrhyw eitemau cyfalaf eu natur (e.e. offer TG, dodrefn) yn profi bod ganddynt arwyddocâd materol ar y cyflwyniad cywir a theg o'r sefyllfa ariannol, yna byddai'r eitemau yn cael eu trin yn unol ag arferion priodol.

Natur gyfyngedig sydd i drafodion y Cyd-Bwyllgor ac felly gweler isod y polisiâu perthnasol yn unig.

I.2 Croniadau Incwm a Gwariant

Cyfrifir am weithgareddau yn y flwyddyn maent yn cymryd lle, nid pan wneir neu derbynnir taliadau arian parod.

- Bydd y refeniw o werthu nwyddau yn cael ei adnabod pan fydd y Cyd-Bwyllgor yn trosglwyddo'r risgiau arwyddocaol a buddion perchnogaeth i'r prynwr, a phan mae'n debygol y bydd buddiant economaidd neu'r gwasanaeth potensial cysylltiol gyda'r trafodyn hefyd yn trosglwyddo i'r Cyd-Bwyllgor.
- Bydd refeniw o ddarparu gwasanaeth yn cael ei adnabod pan fydd y Cyd-Bwyllgor yn gallu mesur yn ddibynadwy'r canran sydd wedi ei gwblhau o'r trafodyn ynghyd â'r tebygolrwydd y bydd buddiant economaidd neu'r gwasanaeth potensial cysylltiol gyda'r trafodyn hefyd yn trosglwyddo i'r Cyd-Bwyllgor.
- Bydd cyflenwadau yn cael eu trin fel gwariant fel maent yn cael eu treulio – pan fydd bwlch rhwng y dyddiad mae'r cyflenwadau wedi eu derbyn a'u treulio, byddant yn cael eu dal fel stoc ar y Fantolen pan fod balansau o'r fath yn cael eu cysidro yn faterol berthnasol.
- Bydd treuliau, mewn cysylltiad â'r gwasanaeth a roddwyd (gan gynnwys gwasanaeth gan weithwyr cyflogedig) yn cael eu cofnodi fel gwariant pan fydd y gwasanaeth wedi ei dderbyn yn hytrach na phryd fydd taliadau'n cael eu gwneud.
- Ble mae refeniw a gwariant wedi eu hadnabod ond nid yw'r arian wedi ei dderbyn neu dalu allan, bydd rhaid creu dyledwr neu gredydwr am y symiau perthnasol ar y Fantolen. Ble mae tebygolrwydd o beidio casglu'r ddyled, bydd rhaid ysgrifennu'r dyledion lawr a chodi tal allan o gyfrif refeniw am yr incwm fydd yn debygol o beidio cael ei gasglu.

I.3 Arian a Chyferthoedd Arian

Nid oes gan y Cyd-Bwyllgor gyfrif banc ei hun a gweinyddir yr holl arian parod gan Cyngor Gwynedd o fewn ei gyfrifon ei hun.

I.4 Buddiannau Gweithwyr

I.4.1 Buddion sy'n Daladwy yn ystod Cyflogaeth

Buddion tymor byr yw'r rhai hynny sydd yn ddyledus o fewn 12 mis i ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddion megis cyflogau, tâl gwyliau a thâl salwch i weithwyr cyfredol ac maent yn cael eu hadnabod fel cost am wasanaethau yn y flwyddyn y mae'r gweithiwr yn gwasanaethu'r Cyd-Bwyllgor. Gwneir cronriad ar gyfer cost hawl gwyliau (neu unrhyw amser i ffwrdd o'r gwaith e.e. amser wedi ei gronni) sydd yn ddyledus i'r gweithwyr ond sydd heb ei gymryd cyn diwedd y flwyddyn ac yn cael ei gario drosodd i'r flwyddyn ariannol nesaf. Mae'r cronriad yn seiliedig ar raddfeydd cyflog sydd yn berthnasol i'r flwyddyn ariannol ddilynol, sef y flwyddyn mae'r gweithiwr yn derbyn y budd o'r gwyliau. Mae cost y cronriad yn mynd yn erbyn Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau ond mae

NODYN I – POLISIÂU CYFRIFO (parhad)

wedyn yn cael ei wrth-droi drwy'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau fel bod cost y gwyliau yn mynd yn erbyn y flwyddyn y cymerir y gwyliau.

1.4.2 Buddion Terfynu Cyflogaeth

Mae'r rhain yn daladwy o ganlyniad i benderfyniad y Cyd-Bwyllgor i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymddeol arferol neu o ganlyniad i benderfyniad y swyddog i dderbyn tâl diswyddo gwirfoddol ac fe'u codir ar sail addasiad cronid yn erbyn y gwasanaeth priodol neu, lle mae'n berthnasol, y llinell Costau Heb eu Dosrannu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan na all y Cyd-Bwyllgor dynnu'n ôl y cynnig o'r buddion hynny neu pan fo'r Cyd-Bwyllgor yn cydnabod cost o ail-strwythuro.

Pan fo buddion terfynu cyflogaeth yn cynnwys ychwanegiadau i bensiynau mae'r ddarpariaeth statudol yn golygu y dylai'r Cyd-Bwyllgor dderbyn y gost sydd yn daladwy gan y Cyd-Bwyllgor i'r Gronfa Bensiwn neu i'r pensiynwr yn hytrach na'r swm wedi ei gyfrifo yn unol â'r safonau cyfrifeg berthnasol. Yn y Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau mae angen neilltuo symiau i ac o'r Gronfa Bensiwn er mwyn diddymu'r credydau a'r debydau damcaniaethol am fuddion terfynu pensiynau ychwanegol a rhoi yn eu lle, y debydau am yr arian a dalwyd i'r Gronfa Bensiwn a'r pensiynwyr ac unrhyw symiau taladwy ond sydd heb eu talu at ddiwedd y flwyddyn.

1.4.3 Buddion Ôl-gyflogaeth

Mae gweithwyr y Cyd-Bwyllgor yn aelodau o ddau gynllun pensiwn ar wahân:

- Y Cynllun Pensiwn Athrawon a weinyddir gan Capita Teachers' Pensions ar ran Adran Addysg Llywodraeth San Steffan.
- Y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a weinyddir gan Gronfa Bensiwn Gwynedd yng Nghyngor Gwynedd.

Mae'r ddau gynllun yn darparu buddion diffiniedig i'w haelodau (pensiynau a lymf-symiau) sydd wedi eu hennill yn ystod eu hamser gyda'r Cyd-Bwyllgor a'u cyn-gyflogwyr.

Fodd bynnag, mae'r trefniadau ar gyfer y cynllun athrawon yn golygu nad yw ymrwymadau'r buddion yn cael eu hadnabod i'r Cyd-Bwyllgor. Mae'r Cynllun felly yn cael ei gyfrifo fel petai yn gynllun cyfraniadau diffiniedig ac nid yw ymrwymadau ar gyfer taliadau yn y dyfodol yn cael eu hadnabod yn y Fantolen. Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cynnwys cost cyfraniadau'r cyflogwr sy'n daladwy i'r Cynllun Pensiwn Athrawon yn y flwyddyn.

1.4.4 Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae gan bob aelod arall o'r staff, yn amodol ar rai meini prawf, yr hawl i fod yn aelod o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae'r costau pensiwn a godir ar gyfrifon y Cyd-Bwyllgor ar gyfer y dosbarth yma o weithwyr yn cael eu pennu gan weinyddwyr y Gronfa ac yn cynrychioli cyfran sefydlog o gyfraniad y gweithwyr i'r cynllun.

Mae'r Cynllun Llywodraeth Leol yn cael ei drin fel cynllun budd diffiniedig:

Mae ymrwymadau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd i'w priodoli i'r Cyd-Bwyllgor yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwaraid drwy'r dull rhagamcanu unedau h.y. asesiad o daliadau fydd yn cael eu gwneud yn y dyfodol mewn perthynas â buddion ymddeol a enillwyd hyd yn hyn gan y gweithwyr, yn seiliedig ar gyfradd marwolaeth, cyfradd trosiant gweithwyr a.y.y.b. yn ogystal â thafluniad enillion ar gyfer gweithwyr cyfredol.

Gostyngir yr ymrwymadau i'w gwerth ar sail prisiau cyfredol gan ddefnyddio graddfa ddisgownt o 3.2% wedi ei gyfrifo fel cyfartaledd cymhwysol 'spot yields' ar fondiau corfforaethol o werth AA.

Mae asedau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd i'w priodoli i'r Cyd-Bwyllgor yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail gwerth teg a benderfynir gan actiwari'r Gronfa.

Dadansoddir y newid yn ymrwymiad net pensiynau i'r cydrannau canlynol:

NODYN I – POLISIÂU CYFRIFO (parhad)

Cost gwasanaeth yn cynnwys:

- Cost gwasanaeth cyfredol – y cynnydd mewn ymrwymadau o ganlyniad i flynyddoedd o wasanaeth a enillwyd eleni - dyrennir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i'r gwasanaethau lle mae'r gweithwyr yn gweithio
- Cost gwasanaeth y gorffennol – mae'r cynnydd mewn ymrwymadau yn deillio o benderfyniadau yn y flwyddyn gyfredol ble mae eu heffaith yn gysylltiedig â'r blynyddoedd o wasanaeth a enillwyd mewn blynyddoedd cynharach – mae'n cael ei ddebydu i'r Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel rhan o Gostau heb eu Dosrannu
- Llog net ar y buddion diffiniedig/(asedau) net, h.y. y gost llog net i'r awdurdod - y newid yn ystod y cyfnod yn yr ymrwymiad/(asedau) buddion diffiniedig net sy'n codi o dreigliad amser sy'n mynd yn erbyn llinell Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr - mae hyn yn cael ei gyfrifo ar sail gweithredu'r gyfradd ddisgownt sy'n cael ei ddefnyddio i fesur yr ymrwymiad buddion diffiniedig ar gychwyn y cyfnod i'r ymrwymiad/(asedau) buddion diffiniedig net ar gychwyn y cyfnod - gan gymryd i ystyriaeth unrhyw newidiadau yn yr ymrwymiad/(asedau) buddion diffiniedig net yn ystod y cyfnod o ganlyniad i gyfraniadau a thaliadau budd.

Ailfesuriadau yn cynnwys:

- Enillion ar asedau'r Cynllun - gan eithrio symiau sy'n gynwysedig yn llog net ar yr ymrwymiad/(asedau) buddion diffiniedig net - yn cael eu debydu i Reserf Pensiwn fel Incwm a Gwariant Ariannu Cynhwysfawr Arall
- Enillion a cholledion actiwaraidd - newidiadau i'r ymrwymiad pensiwn net oherwydd nad yw'r digwyddiadau yn cyd-fynd â'r rhagdybiaethau a wnaethpwyd yn y prisiad actiwaraidd diwethaf neu am nad yw'r actiwari wedi diweddarau ei ragdybiaethau - yn cael eu debydu i'r Reserf Pensiwn fel Incwm a Gwariant Ariannu Cynhwysfawr Arall

Cyfraniadau a delir i'r Gronfa Bensiwn Gwynedd - arian a delir fel cyfraniadau'r cyflogwr i'r Gronfa Bensiwn ar gyfer setliad ymrwymadau; sydd ddim yn cael eu cyfrifo fel traul.

Gyda buddion ymddeol, mae'n ofynnol, yn unol â darpariaethau statudol, i'r Gronfa Gyffredinol dderbyn cost y swm sy'n daladwy gan y Cyd-Bwyllgor i'r Gronfa Bensiwn neu'n uniongyrchol i'r pensiwnwyr yn ystod y flwyddyn yn hytrach na'r swm a gyfrifir yn ôl y safonau cyfrifeg berthnasol. Yn y Datganiad o'r Symudiadau mewn Reserfau, golygir hyn bod angen neilltuo arian i neu allan o'r Reserf Pensiwn er mwyn diddymu'r credydau a'r debydau damcaniaethol ar gyfer buddion ymddeol a rhoi yn eu lle'r debydau am arian a dalwyd i'r Gronfa Bensiwn a phensiwnwyr ac unrhyw symiau sy'n daladwy ond sydd heb eu talu at ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sydd yn deillio o hyn yn y Gronfa Bensiwn yn fesur o effaith buddiol i'r Cyd-Bwyllgor o orfod trin buddion ymddeol ar sail llif arian yn hytrach na thros y cyfnod y mae'r gweithwyr yn derbyn y budd.

Mae'r Safon Adrodd Ryngwladol (IAS) 19 yn rheoli sut y dylid trin a datgelu'r ymrwymadau tymor hir sy'n bodoli mewn perthynas â chostau pensiwn. Mae'n ofynnol i gynghorau lleol (yn cynnwys Cyd-Bwyllgorau) yng Nghymru a Lloegr baratoi eu datganiadau ariannol yn unol â gofynion IAS 19.

1.4.5 Buddion Dewisol

Mae gan y Cyd-Bwyllgor hefyd bwerau cyfyngedig i wneud dyfarniadau dewisol mewn achosion o ymddeoliadau cynnar. Bydd unrhyw ymrwymadau sydd yn deillio o ddyfarniad o'r fath i unrhyw aelod o'r staff (yn cynnwys athrawon) yn cael eu cronni yn y flwyddyn y cymerwyd y penderfyniad i wneud y dyfarniad gan ddefnyddio'r un polisiâu â'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol i gyfrifo amdanynt.

NODYN I – POLISIÂU CYFRIFO (parhad)

1.5 Digwyddiadau Wedi'r Cyfnod Adrodd

Digwyddiadau wedi dyddiad y fantolen yw'r digwyddiadau hynny, ffafriol ag anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddiad y Datganiad o'r Cyfrifon. Gellir adnabod dau fath o ddigwyddiad:

- y rhai hynny sy'n darparu tystiolaeth o amgylchiadau a oedd yn bodoli ar ddiwedd y cyfnod adrodd – caiff y Datganiad o'r Cyfrifon ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath.
- y rhai hynny sy'n dynodi amgylchiadau a gododd ar ôl y cyfnod adrodd – ni chaiff y Datganiad o'r Cyfrifon ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath, ond os ystyrir y byddai'n cael effaith faterol, yna byddai natur y digwyddiadau ynghyd â amcangyfrif o'r effaith ariannol (lle gellid amcangyfrif y gost) yn cael ei ddatgelu yn y nodiadau.

Nid yw unrhyw ddigwyddiadau sy'n digwydd wedi'r dyddiad awdurdodi cyhoeddiad yn cael eu hadlewyrchu yn y Datganiad o'r Cyfrifon.

1.6 Addasiadau Cyfnod Blaenorol, newidiadau i Bolisiau, Amcangyfrifon a Gwallau

Gall yr angen i wneud addasiadau cyfnod blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisiau cyfrifo neu i gywiro gwall sylweddol. Cyfrifir am newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifeg yn rhagolygol, h.y. yn y flwyddyn gyfredol a'r blynyddoedd i ddod a effeithir gan y newid, ac felly ni wneir addasiad cyfnod blaenorol.

Yr unig dro y gwneir newidiadau i bolisiau cyfrifo yw pan yn ofynnol gan ymarferion cyfrifo priodol neu bod y newid yn darparu gwybodaeth mwy dibynadwy neu berthnasol am effaith trafodion, digwyddiadau eraill ac amodau ar sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol y Cyd-Bwyllgor. Pan wneir newid, cyfrifir amdano yn ôl-weithredol (oni bai y nodir yn wahanol) trwy addasu balans agoriadol a ffigyrau cymharol y cyfnod blaenorol fel pe bai'r polisi wedi bodoli erioed.

Caiff gwallau materol a ddarganfyddir mewn ffigyrau cyfnodau blaenorol eu cywiro'n ôl-weithredol trwy addasu balans agoriadol a ffigyrau cymharol y cyfnod blaenorol.

1.7 Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau Eraill

Mae grantiau a chyfraniadau sy'n ymwneud â gwariant cyfalaf a refeniw yn cael eu cyfrifo ar sail cronidol, ac yn cael eu cydnabod ar unwaith fel incwm i'r gwasanaeth perthnasol o fewn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, oni bai bod amod ynghlwm wrth y grant neu gyfraniad nad yw'r Cyd-Bwyllgor wedi ei fodloni.

1.8 Gorbenion a Chostau Gwasanaethau Cefnogol

Mae'r taliadau am wasanaethau a ddarperir gan Adrannau Canolog Cefnogol o fewn Cyngor Gwynedd yn seiliedig ar gyfuniad o brisiau a bennir ymlaen llaw, amser y staff a gofnodir, cofnodi trafodion a fformiwlâu penodedig.

1.9 Costau heb eu Dosrannu

Mae'r mwyafrif o'r gwasanaethau cefnogol canolog yn cael eu dyrannu i'r rhaniad gwasanaeth yn unol â Côt Ymarfer Adrodd ar Wasanaeth (SeRCOP) 2014/15. Mae'r eitemau sydd yn cael eu heithrio o'r driniaeth yma yn cael eu diffinio fel Costau heb eu Dosrannau ac yn cynnwys cost buddiannau dewisol ddyfarnwyd i weithwyr sy'n ymddeol yn gynnar.

1.10 Darpariaethau

Mae'r Cyd-Bwyllgor yn gosod darpariaethau o'r neilltu ar gyfer ymrwymadau penodol sy'n debygol neu'n sicr o godi ond ni ellir ar hyn o bryd eu pennu'n gywir. Dosberthir y darpariaethau hyn fel ymrwymadau tymor hir neu dymor byr fel sy'n briodol yn ddibynnol ar natur bob darpariaeth.

1.11 Reserfau

Mae reserfau penodol yn cael eu creu ar gyfer rhoi symiau o'r neilltu ar gyfer cynlluniau gwario'r dyfodol. Mae hyn yn cael ei wneud drwy drosglwyddiadau allan o'r Balans Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau.

NODYN 1 – POLISIÄU CYFRIFO (parhad)

Cedwir rhai reserfau eraill sef ‘Reserfau na ellir eu defnyddio’ i bwrpasau technegol o reoli'r prosesau cyfrifo ar gyfer asedau anghyfredol, offerynnau ariannol a buddion gweithwyr. Nid yw'r rhain yn cynrychioli adnoddau defnyddiadwy y Cyd-Bwyllgor.

1.12 Treth ar Werth

Dim ond mewn sefyllfa ble nad oes modd adennill TAW, y cynhwysir TAW neu'n ei dderbyn fel cost 'TAW anadferadwy'. Nid yw'r Cyd-Bwyllgor wedi cofrestru gyda TAW. Mae'r TAW yn cael ei adennill drwy gofrestrriad TAW Cyngor Gwynedd.

1.13 Dyledwyr a Chredydwyr

Cedwir Cyfrifon y Cyd-Bwyllgor ar sail cronni yn unol â'r Cöd Ymarfer Cyfrifwaith. Mae'r cyfrifon yn adlewyrchu gwir wariant ac incwm yn berthnasol i'r flwyddyn dan sylw, p'run a'u os yw'r taliadau a'r derbyniadau wedi eu talu neu eu derbyn a'i peidio yn y flwyddyn.

1.14 Gweithrediadau wedi eu Cyd-reoli

Gweithrediadau a reolir ar y cyd yw'r gweithgareddau sy'n cael eu hymgyrdd â hwy ar y cyd â mentrwyr eraill sy'n cynnwys defnyddio asedau ac adnoddau'r mentrwyr yn hytrach na sefydlu endid ar wahân.

Mae'r Cyd-Bwyllgor GwE wedi ei gategoreiddio fel Gweithred sydd wedi ei Gyd-reoli.

NODYN 2 – NEWID MEWN POLISI CYFRIFO

Nid oes unrhyw newid i'r polisiau cyfrifo yn ystod y flwyddyn ariannol 2014/15.

NODYN 3 - SAFONAU CYFRIFEG SYDD WEDI EU CYHOEDDI OND HEB EU MABWYSIADU ETO

Mae'r Cöd Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig CIPFA 2014/15 wedi cyflwyno nifer o newidiadau i bolisiau cyfrifeg a fydd yn weithredol o 1 Ebrill 2014. Mae'r newidiadau sy'n berthnasol i'r Cyd-Bwyllgor fel a ganlyn:

Gwelliannau Blynyddol i SAARh Cylch 2011-2013 – gwelliannau mân yw rhain, yn bennaf yn profi eglurhad.

Mae'n anhebygol y bydd y newidiadau uchod yn cael effaith sylweddol ar Ddatganiad o Gyfrifon y Cyd-Bwyllgor.

NODYN 4 - BARN ALLWEDDOL WRTH DDEFNYDDIO'R POLISIÄU CYFRIFO

Wrth weithredu'r polisiau cyfrifo a restrir yn Nodyn 1, mae'r Cyd-Bwyllgor wedi gorfod barnu, gwneud amcangyfrifon a thybiaethau ynghylch trafodion cymhleth, rhai sy'n cynnwys ansicrwydd am ddigwyddiadau i'r dyfodol a symiau yr asedau ac ymrwymadau i'w cario, nad yw'n amlwg o ffynonellau eraill.

Mae'r farn, amcangyfrifon a thybiaethau cysylltiol a wnaed wedi eu selio ar arferion cyfredol priodol, profiad hanesyddol a ffactorau eraill sy'n cynnwys thybiaethau a thafuniadau hanesyddol, cyfredol a rhagamcanion i'r dyfodol, asesiad proffesiynol, tueddiadau cyfredol a ffactorau lleol a ystyrir yn berthnasol.

Yn y blynyddoedd diwethaf bu peth ansicrwydd am lefelau ariannu grantiau i'r dyfodol gan Lywodraeth Cymru. Mae'r mater yma yn rhan bwysig o strategaeth ariannol y Cyd-Bwyllgor sy'n cael ei ddiweddarau yn gyson, gyda'r ffactorau a wybyddir ac a ragwelir yn cael ystyriaeth briodol.

NODYN 4 - BARN ALLWEDDOL WRTH DDEFNYDDIO'R POLISI'AU CYFRIFO (parhad)

Gwneir pob ymdrech i ddod o hyd i ac i ddefnyddio'r holl wybodaeth berthnasol wrth asesu a phennu'r sefyllfa, sy'n hynod allweddol wrth ystyried materion megis prisiad yr actiwari o asedau a rhwymedigaethau'r gronfa bensiwn, reserfau a glustnodwyd, darpariaethau ac ymrwymadau dibynnol. Fodd bynnag, gan nad oes modd pennu'r materion hyn i sicrwydd gall y gwir ganlyniadau amrywio o'r amcangyfrifon. Mae'r amcangyfrifon a thybiaethau gwaelodol yn cael eu hadolygu'n gyson.

NODYN 5 - TYBIAETHAU WEDI EU GWNEUD AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU ERAILL O AMCANGYFRIF ANSICR

Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn cynnwys ffigyrau wedi eu hamcangyfrif yn seiliedig ar dybiaethau wedi eu gwneud gan y Cyd-Bwyllgor am y dyfodol neu sydd yn ansicr fel arall. Mae'r amcangyfrifon wedi eu seilio ar brofiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu rhai balansau yn bendant, gall y canlyniadau terfynol fod yn wahanol i'r tybiaethau ac amcangyfrifon.

Mae'r eitem ganlynol ar Fantolen y Cyd-Bwyllgor ar 31 Mawrth 2015 yn un a ystyrir gyda risg sylweddol (o ran sicrwydd y gwerth a amcangyfrifir) a allai arwain at gywiriadau arwyddocaol yn y flwyddyn ariannol sydd i ddod:

- **Ymrwymiad Pensiwn** - Mae sefyllfa'r Ymrwymiad Pensiwn a adlewyrchir yn y cyfrifon yn seiliedig ar nifer o asesiadau a dyfarniadau cymhleth a phroffiliau amrywiol gan gynnwys y gyfradd ddisgowntio a ddefnyddir, rhagolygon lefelau cyflog, newidiadau mewn oedran ymddeol, cyfradd marwolaethau a'r gyfradd adenillion ddisgwyliedig ar asedau'r gronfa bensiwn, yn unol â'r wybodaeth a ddarparwyd gan Actwari Cronfa Bensiwn Gwynedd. Mae gwybodaeth bellach ar gael yn Nodyn 25 a 26.

NODYN 6 – EITEMAU MATEROL O INCWM A GWARIANT

Mae'r eitemau perthnasol yn cynnwys:-

- Newid o £2,524k yn y maes pensiwn ar ailfesuriad o'r ymrwymadau/(asedau) buddion diffiniedig net, yn unol ag asesiad Actwari Cronfa Bensiwn Gwynedd (Nodyn 16)
- Cynnydd o £3,670k mewn grantiau a chyfraniadau a'r gwariant cyfatebol (Nodyn 21).

NODYN 7 – DIGWYDDIADAU WEDI DYDDIAD Y FANTOLEN

Nid ydym yn ymwybodol o unrhyw ddigwyddiadau ôl-fantolen.

NODYN 8 - ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU

Mae'r nodyn hwn yn manylu ar yr addasiadau a wneir i gyfanswm yr incwm a gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan y Cyd-Bwyllgor yn ystod y flwyddyn yn unol ag ymarferion cyfrifo priodol i'r adnoddau hynny a benodir gan ddarpariaethau statudol yn rhai sydd ar gael i'r Cyd-Bwyllgor i gwrdd â gwariant yn y dyfodol.

2014/15		
ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU	Reserf Defnyddiadwy Balans Cronfa Gyffredinol	Symudiad mewn Reserfau na ellir eu defnyddio
	£'000	£'000
Addasiadau yn ymwneud â'r Gronfa Bensiwn:		
Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol wedi eu debydu/ credydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (Nodyn 26)	(551)	551
Cyfraniadau pensiwn y Cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sydd yn daladwy yn y flwyddyn	552	(552)
Addasiadau yn bennaf ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig		
Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(3)	3
Cyfanswm Addasiadau	(2)	2

2013/14		
ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU	Reserf Defnyddiadwy Balans Cronfa Gyffredinol	Symudiad mewn Reserfau na ellir eu defnyddio
	£'000	£'000
Addasiadau yn ymwneud â'r Gronfa Bensiwn:		
Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol wedi eu debydu/ credydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (Nodyn 26)	(886)	886
Cyfraniadau pensiwn y Cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sydd yn daladwy yn y flwyddyn	654	(654)
Addasiadau yn bennaf ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig		
Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(50)	50
Cyfanswm Addasiadau	(282)	282

NODYN 9 – TROSSLWYDDIAD I/O RESERFAU A GLUSTNODWYD

Mae'r nodyn isod yn amlygu'r swm a neilltuwyd o'r Gronfa Gyffredinol mewn reserfau a glustnodwyd er mwyn darparu cyllid ar gyfer cynlluniau gwario'r dyfodol.

Reserfau a Glustnodwyd

	Reserfau Cyd-Bwyllgor GwE £'000
Balans 31 Mawrth 2014	777
<u>Trosglwyddiadau:</u>	
Rhwng Cronfeydd	0
Mewn	15
Allan	(495)
Balans 31 Mawrth 2015	297

NODYN 10 – GWARIANT AC INCWM ARIANNU A BUDDSODDI

2013/14 £'000		2014/15 £'000
185	Llog net yr ymrwymadau/(asedau) buddion diffiniedig net	136
185	Cyfanswm	136

NODYN 11 – DYLEDWYR TYMOR BYR

	31 Mawrth 2014 £'000	31 Mawrth 2015 £'000
Llywodraeth Cymru	0	1,580
Cyrff Llywodraeth Ganolog	2	67
Awdurdodau Lleol Eraill	1,022	3,738
Endidau Eraill ac Unigolion	17	13
Cyfanswm	1,041	5,398

NODYN 12 – ARIAN A CHYFWERTHOEDD ARIAN

Nid oes gan y Cyd-Bwyllgor gyfrif banc ei hun a gweinyddir yr holl arian parod gan Cyngor Gwynedd o fewn ei gyfrifon ei hun. Dangosir un ffigwr net yn flynyddol yn y tabl, sef swm net yr arian parod neu orddrafft banc wedi ei ddal ar ran y Cyd-Bwyllgor o fewn symiau Cyngor Gwynedd.

	31 Mawrth 2014 £'000	31 Mawrth 2015 £'000
Arian Mewn Llaw	126	0
Arian a Chyferthoedd Arian	126	0
Gorddrafft Banc	0	(762)
Cyfanswm	126	(762)

NODYN 13 – CREDYDWYR TYMOR BYR

	31 Mawrth 2014 £'000	31 Mawrth 2015 £'000
Llywodraeth Cymru	0	1
Cyrff Llywodraeth Ganolog Eraill	46	57
Awdurdodau Lleol Eraill	277	3,866
Corfforaethau a Masnachu Cyhoeddus	6	0
Endidau Eraill ac Unigolion	111	355
Cyfanswm	440	4,279

NODYN 14 – DARPARIAETHAU

Mae'r Cyd-Bwyllgor yn gosod o'r neilltu ddarpariaethau ar gyfer ymrwymadau penodol na ellir ar hyn o bryd eu pennu'n sicr o ran maint neu amser. Ni chaniateir, yn unol ag egwyddorion cyfrifeg, i wneud darpariaethau ar gyfer patrymau gwariant anwastad. Fodd bynnag, gellir sefydlu reserfau wedi eu clustnodi a dangosir y rheiny yn Nodyn 9.

Mae'r darpariaethau a nodir isod wedi eu hadnabod yn rhai tymor hir (dros 12 mis). Fodd bynnag, cynhelir adolygiad cyfnodol ar lefel darpariaeth yr eitemau perthnasol.

	Balans ar 31 Mawrth 2014 £'000	(Ychwanegiad) / Gostyngiad / Trosglwyddiad £'000	Defnydd yn y flwyddyn £'000	Balans ar 31 Mawrth 2015 £'000
<u>Darpariaethau Tymor Hir</u>				
Darpariaeth Pensiwn	0	(4)	0	(4)
	0	(4)	0	(4)

Darpariaeth Pensiwn – darpariaeth ar gyfer gylchoedd pensiwn i'r dyfodol.

NODYN 15 – RESERFAU DEFNYDDIADWY

Mae'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau yn manylu ar y symudiad yn reserfau defnyddiadwy'r Cyd-Bwyllgor.

NODYN 16 – RESERFAU NA ELLIR EU DEFNYDDIO

31 Mawrth 2014		31 Mawrth 2015
£'000		£'000
(3,225)	Reserf Pensiynau	(4,644)
(50)	Cyfrif Absenoldeb Cronedig	(53)
(3,275)	Cyfanswm Reserfau na ellir eu defnyddio	(4,697)

Reserf Pensiynau

Mae'r Reserf Pensiynau yn amsugno'r gwahaniaethau amser sydd yn deillio o wahanol drefniadau cyfrifo ariannu buddion ymddeol yn unol â darpariaethau statudol. Mae'r Cyd-Bwyllgor yn cyfrifo buddion ymddeol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel mae'r buddion yn cronni blynyddoedd o wasanaeth, gyda'r rhwymedigaeth yn diweddar i adlewyrchu chwyddiant, newid tybiaethau ac enillion buddsoddiadau gan unrhyw adnoddau wedi ei neilltuo i gwrdd â'r gost. Fodd bynnag, mae anghenion statudol yn gofyn i fuddion wedi eu hennill cael eu ariannu fel y mae'r Cyd-Bwyllgor yn cyfrannu dros y gweithwyr i'r gronfa bensiwn neu yn y diwedd talu pensiwn ble mae'n bennaf gyfrifol. Mae balans debyd y Reserf Pensiynau felly yn dangos diffyg sylweddol yn y buddion enilledig gan gyn weithwyr a gweithwyr presennol ble mae'r Cyd-Bwyllgor wedi neilltuo i'w cyfarfod. Mae'r trefniadau statudol yn sicrhau bydd arian wedi ei neilltuo erbyn bydd y buddion angen eu talu.

2013/14		2014/15
£000		£000
(4,097)	Balans 1 Ebrill	(3,225)
1,104	Ailfesuriad ymrwymadau/(asedau) buddion diffiniedig net	(1,420)
(886)	Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol sydd wedi eu debydu neu gredydu i'r Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(551)
654	Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	552
(3,225)	Balans 31 Mawrth	(4,644)

NODYN 16 – RESERFAU NA ELLIR EU DEFNYDDIO (parhad)

Cyfrif Absenoldeb Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig yn amsugno'r gwahaniaethau fyddai fel arall yn ymddangos ar Falans y Gronfa Gyffredinol trwy Gronni absenoldebau cyfadfer enilledig ond heb eu cymeryd yn y flwyddyn, e.e. hawl gwyliau blynyddol a ddygir ymlaen ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i'r effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol gael ei niwtraleiddio gan drosglwyddiadau i neu o'r Cyfrif.

2013/14		2014/15
£000		£000
0	Balans 1 Ebrill	(50)
(50)	Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail cronniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(3)
(50)	Balans 31 Mawrth	(53)

NODYN 17 – DATGANIAD LLIF ARIAN : ADDASIADAU I'R GWARGED NEU DDIFFYG NET AR DDARPARU GWASANAETHAU AM SYMUDIADAU ANARIANNOL

2013/14		2014/15
£'000		£'000
(440)	(Cynnydd)/Gostyngiad mewn Credydwy	(3,971)
1,041	Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Dyledwy	4,489
(232)	Ymrwymiad Pensiwn	2
0	Eitemau anariannol eraill sydd wedi eu cynnwys yn y gwaged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaeth	(125)
369		395

NODYN 18 – SYMAU ADRODDWYD AR GYFER PENDERFYNIADAU DYRANNU ADNODDAU

Mae'r dadansoddiad o incwm a gwariant fel a ddengys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn unol â'r Côd. Fodd bynnag, caiff y penderfyniadau ynghylch dyraniad adnoddau eu gwneud ar sail adroddiadau cyllideb sydd wedi eu paratoi ar sail gwahanol. Dyma'r gwahaniaethau :

- Mae costau buddion ymdeol yn seiliedig ar lif arian (taliad cyfraniadau pensiwn y cyflogwr) yn hytrach na chost buddion gwasanaeth cyfredol wedi eu cronni'n y flwyddyn.
- Nid oes cronniad absenoldebau cyfadfer enilledig ond heb eu cymryd yn y flwyddyn .

Mae Tablau 1 a 2 yn y Rhagymadrodd Eglurhaol (tudalen 3) yn dangos y ffigyrau a adroddwyd i'r rheolwyr ar gyfer penderfyniadau dyrannu adnoddau a'r cysoniad gyda'r ffigyrau a ddangosir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

NODYN 19 – TALIADAU I SWYDDOGION

a. Mae Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014, yn gosod dyletswydd ar y Cyd-Bwyllgor i ddatgan y wybodaeth ganlynol ar gyfer gweithwyr sydd wedi eu dynodi fel Uwch Swyddogion, sydd gyda chyflog o rhwng £60,000 a £150,000. Yn unol â'r gofynion diffiniedig, cynhwysir isod y cyflog pensiynadwy a hefyd gyfraniadau pensiwn y cyflogwr ond ni chynhwysir cyfraniadau yswiriant gwladol y cyflogwr. Gwnaed y taliadau canlynol i uwch swyddogion y Cyd-Bwyllgor sydd wedi eu cyflogi'n uniongyrchol gan GwE:

2013/14				Uwch Swyddogion	2014/15			
Cyfraniadau		Costau			Cyfraniadau		Costau	
Pensiwn		Eraill			Pensiwn		Eraill	
Cyflog	Cyflogwr	Cyflogwr	Cyfanswm		Cyflog	Cyflogwr	Cyflogwr	Cyfanswm
£	£	£	£		£	£	£	£
34,749	11,363	72,170	118,282	Prif Swyddog ¹	0	0	0	0
48,648	15,908	0	64,556	Prif Swyddog ²	83,397	22,840	22	106,259

¹ Yn gyflogedig yn y swydd hyd at 31 Awst 2013

² Yn gyflogedig yn y swydd o 1 Medi 2013

b. Talwyd y symiau canlynol i weithwyr eraill y Cyd-Bwyllgor a dderbyniodd mwy na £60,000 o dâl am y flwyddyn (ac eithrio cyfraniadau pensiwn ac yswiriant gwladol y cyflogwr) ond sydd yn cynnwys costau diswyddo a dalwyd mewn 1 achos yn 2014/15 a 3 achos yn 2013/14. Ni fyddai'r swyddi yma'n ymddangos isod heblaw'r costau diswyddo dalwyd yn y flwyddyn unigol.

Nifer gweithwyr eraill a dderbyniodd mwy na £60,000 sydd yn cynnwys cyflogau a chostau diswyddo:		
Nifer yn 2013-14		Nifer yn 2014-15
Cyfanswm		Cyfanswm
1	£60,000 - 64,999	0
1	£65,000 - 69,999	1
0	£70,000 - 74,999	1
0	£75,000 - 79,999	0
0	£80,000 - 84,999	0
0	£85,000 - 89,999	0
1	£90,000 - 94,999	0

NODYN 20 – COSTAU ARCHWILIO ALLANOL

Mae'r Cyd-Bwyllgor wedi derbyn y costau isod ar gyfer archwilio allanol.

2013/14	2014/15
£'000	£'000
6 Ffioedd ar gyfer Gwasanaeth Archwilio Allanol	8

NODYN 21 – INCWM GRANT

a. Mae'r Cyd-Bwyllgor wedi credydu'r grantiau, cyfraniadau a rhoddion canlynol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr :

	2013/14		2014/15	
	£'000	£'000	£'000	£'000
Grantiau a Chyfraniadau wedi eu Credydu i Wasanaethau				
Llywodraeth Cymru -				
Her Ysgolion Cymru	0		1,020	
TGAU, PISA a Llythrennedd Gwyddoniaeth	0		459	
CPCP -Cymhwyster Proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth	0		81	
Datblygu Llythrennedd a Rhifedd - Cam I	0		75	
Arall	0		214	
		0		1,849
Grantiau a Chyfraniadau gan Lywodraeth arall				
Cyngor Chwaraeon Cymru	0		95	
		0		95
Grantiau a Chyfraniadau eraill				
Cyfraniadau'r Cyngorau tuag at y Gwasanaeth Craidd				
Conwy	551		649	
Dinbych	531		629	
Fflint	791		931	
Gwynedd	635		748	
Ynys Môn	356		425	
Wrecsam	656		775	
		3,520		4,157
GEY a GGMA * :				
Ariannu Cyfatebol gan Gyngorau				
Conwy	0		204	
Dinbych	0		325	
Fflint	0		304	
Gwynedd	0		352	
Ynys Môn	0		215	
Wrecsam	0		354	
Llywodraeth Cymru	0		152	
		0		1,906
Arall		853		36
		4,373		6,099
Cyfanswm Grantiau a Chyfraniadau wedi eu Credydu i Wasanaethau				
		4,373		8,043

* Model Cenedlaethol : yr elfen heb ei ddatganoli o'r Grant Effeithiolrwydd Ysgolion (GEY) a Grant y Gymraeg Mewn Addysg (GGMA) yn cynnwys y cyfraniadau ariannu cyfatebol gan awdurdodau.

NODYN 21 – INCWM GRANT (parhad)

b. Mae'r Cyd-Bwyllgor wedi derbyn grant sydd eto i'w adnabod fel incwm gan fod amodau wedi ei glynu i'r grant sy'n golygu y bydd rhaid dychwelyd yr arian i'r rhoddwr. Mae'r balans ar ddiwedd y flwyddyn fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2014 £'000	31 Mawrth 2015 £'000
Derbyniadau Grantiau a Chyfraniadau Ymlaen Llaw		
<u>Tymor Byr</u>		
Cyngor Chwaraeon Cymru	0	120
Cyfanswm	0	120

NODYN 22 – PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Mae'n ofynnol i'r Cyd-Bwyllgor ddatgelu trafodaethau materol-berthnasol gyda phartïon cysylltiedig - cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu'r Cyd-Bwyllgor, neu i gael eu rheoli neu ddylanwadu gan y Cyd-Bwyllgor. Mae datgelu'r trafodaethau hyn yn galluogi'r darllenwyr i asesu a oes cyfyngiad ar allu'r Cyd-Bwyllgor i weithredu'n annibynnol, neu a yw'n medru cyfyngu ar allu parti arall i fargeinio'n rhydd gyda'r Cyd-Bwyllgor.

Aelodau

Mae gan aelodau'r Cyd-Bwyllgor ddylanwad dros bolisiau ariannol a gweithredol y Cyd-Bwyllgor.

Mae aelodau wedi datgan diddordeb neu berthynas mewn cwmnïau neu fusnesau a all fod yn ymdrin â'r Cyd-Bwyllgor. Mae dadansoddiad o'r taliadau a'r balansau ar 31 Mawrth 2015 wnaed i'r cwmnïau yma yn ystod 2014/15 o dan y pennawd yma fel a ganlyn:

Taliadau a wnaethpwyd £'000	Symiau sy'n ddyledus gan y Cyd-Bwyllgor £'000	Symiau sy'n ddyledus i'r Cyd-Bwyllgor £'000
4	2	0

Mae'r ffigyrau yn seiliedig ar y wybodaeth parthed dychweliadau Cyngorwyr .

Swyddogion

Mae Uwch Swyddogion y Cyd-Bwyllgor wedi datgan fel sydd yn ofynnol a phriodol, ddiddordeb neu berthynas mewn cwmnïau, cyrff gwirfoddol, elusennol neu gyhoeddus sydd yn derbyn taliadau gan y Cyd-Bwyllgor. Ni wnaed unrhyw daliadau i'r cwmnïau yma yn ystod 2014/15 ac nid oes unrhyw swm yn ddyledus gan nac i'r Cyd-Bwyllgor gan y cwmnïau a nodwyd.

NODYN 23 – PECYNNAU TERFYNU GWAITH

Mae'r nifer o becynnau terfynu gwaith sydd yn cynnwys cyfanswm y gost fesul band a chyfanswm cost y diswyddiadau gorfodol ac eraill wedi eu cynnwys yn y tabl isod. Mae'r gost yn y tabl isod yn adlewyrchu'r gost berthnasol i'r cyflogwr yn hytrach na gwir gost y taliadau i'r unigolion. Yn 2013/14 roedd yr holl becynnau a restrir yn ymwneud â swyddogion a drosglwyddwyd drosodd i GwE ac fe'u harianwyd yn gyfangwbl gan yr awdurdodau gwreiddiol (gweler Nodyn 24).

(a)	(b)		(c)		(d)		(e)	
Band cost y pecynnau terfynu gwaith (yn cynnwys taliadau arbennig)	Nifer diswyddiadau gorfodol		Nifer yr ymadawiadau cytunedig eraill		Nifer y pecynnau terfynu gwaith fesul band cost		Cyfanswm cost y pecynnau terfynu gwaith ymhob band	
£	2013/14	2014/15	2013/14	2014/15	2013/14	2014/15	2013/14	2014/15
	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer	Nifer	£'000	£'000
0 - 20,000	4	0	0	0	4	0	56	0
20,001 - 40,000	6	0	0	0	6	0	158	0
40,001 - 60,000	6	0	0	0	6	0	273	0
60,001 - 80,000	3	1	0	0	3	1	199	69
80,001 - 100,000	1	0	0	0	1	0	95	0
100,001 - 150,000	0	0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm	20	1	0	0	20	1	781	69

NODYN 24 – EITEM EITHRIADOL

Mae'r eitem eithriadol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (2013/14) yn nodi'r costau sefydlu unwaith ac am byth y Cyd-Bwyllgor GwE. Y brif elfen yw costau'r pecynnau terfynu gwaith, fel a nodir yn Nodyn 23, a ariennir gan gyfraniadau o'r awdurdodau gwreiddiol.

NODYN 25 - CYNLLUNIAU PENSIWN A GYFRIFIR AMDANYNT FEL CYNLLUNIAU CYFRANIADAU DIFFINIEDIG

Mae athrawon sy'n cael eu cyflogi gan y Cyd-Bwyllgor yn aelodau o'r Cynllun Pensiwn Athrawon, sy'n cael ei weinyddu gan yr Adran dros Addysg y Llywodraeth. Mae'r cynllun yn rhoi buddion penodol i Athrawon ar eu hymddeoliad, ac mae'r Cyd-Bwyllgor yn cyfrannu tuag at y gost drwy dalu cyfraniadau sy'n seiliedig ar dâl pensynadwy aelodau.

Mewn egwyddor cynllun buddiannau diffiniedig yw'r cynllun. Er hynny, mae'r cynllun heb ei ariannu ac mae'r Adran dros Addysg yn defnyddio cronfa ddamcaniaethol er mwyn cyfrifo cyfradd cyfraniad cyflogwyr i'w talu gan awdurdodau lleol. Ni fydd y Cyd-Bwyllgor yn gallu adnabod ei rhan o'r sefyllfa

NODYN 25 - CYNLLUNIAU PENSIWN A GYFRIFIR AMDANYNT FEL CYNLLUNIAU CYFRANIADAU DIFFINIEDIG (parhad)

ariannol waelodol a pherfformiad y cynllun gyda digon o ddibynadwyedd at ddibenion cyfrifo. At ddiben y Datganiad o'r Cyfrifon, maent felly yn cael eu cyfrifo ar yr un sail a chynllun cyfraniadau diffiniedig.

Yn 2014/15 talodd y Cyd-Bwyllgor £7k (2013/14: £2k) am gost pensiwn athrawon, oedd yn cynrychioli 14.10% o dâl pensiynadwy athrawon. Yn ychwanegol at hyn mae'r Cyd-Bwyllgor yn gyfrifol am gostau unrhyw fuddiannau ychwanegol a dyfarnir ar ymddeoliad cynnar tu allan i delerau'r cynllun athrawon. Nid oedd unrhyw gostau am hyn yn 2014/15 a 2013/14. Cyfrifir am y costau hyn ar sail buddiannau diffiniedig a'u cynhwysir yn Nodyn 26.

NODYN 26 – COSTAU PENSIWN

Fel rhan o delerau ac amodau gwaith eu swyddogion a'u gweithwyr eraill, mae'r Cyd-Bwyllgor yn gwneud cyfraniadau at gostau buddiannau ar ôl cyflogaeth. Er nad yw'r buddion yma yn cael eu talu hyd nes i'r gweithwyr ymddeol, mae gan y Cyd-Bwyllgor ymrwymiad i wneud y taliadau. Mae'n rhaid eu dangos ar yr adeg mae'r gweithwyr yn ennill eu hawliau yn y dyfodol.

Mae GwE yn ymwneud â dau gynllun buddiannau ar ôl cyflogaeth:

- a) **Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol** a weinyddir yn lleol gan Gyngor Gwynedd. Mae'n gynllun wedi ei ariannu, gyda buddion a ddiffinnir a phensiwn cyflog terfynol, sy'n golygu bod yr Awdurdod a'r gweithwyr yn talu cyfraniadau i'r gronfa, sydd wedi eu cyfrifo ar lefel sydd i fod i falansio ymrwymadau'r gronfa gyda'r asedau a fuddsoddir.
- b) **Trefniadau ar gyfer dyfarniad buddiannau ar ôl ymddeol wrth ymddeol yn fuan.** Trefniant buddion a ddiffinnir heb ei ariannu yw hyn, lle adnabyddir yr ymrwymadau wrth wneud y dyfarniad. Er hynny, nid oes asedau buddsoddi wedi eu cronni er mwyn cwrdd â'r ymrwymadau pensiwn, ac mae angen cynhyrchu arian er mwyn cwrdd â gwir daliadau pensiynau wrth iddynt ddod yn ddyledus.

Mae Cronfa Pensiwn Gwynedd yn cael ei gweithredu dan y fframwaith rheoleiddio ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a Phwyllgor Pensiynau Cyngor Gwynedd sy'n gyfrifol am lywodraethu'r cynllun. Caiff y polisi ei bennu yn unol â Rheoliadau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Y pwyllgor sy'n penodi rheolwyr buddsoddi'r gronfa.

Y prif risgiau i'r Cyd-Bwyllgor o'r cynllun yw'r rhagdybiaethau hirhoedledd, newidiadau statudol i'r cynllun, newidiadau strwythurol i'r cynllun (megis nifer fawr yn tynnu allan o'r cynllun), newidiadau i chwyddiant, enillion bondiau a pherfformiad buddsoddiadau ecwiti a ddelir yn y cynllun. Mae'r rhain wedi'u lliniaru i ryw raddau gan y gofynion statudol i godi'r symiau sy'n ofynnol gan statud fel y disgrifir yn y nodyn polisiâu cyfrifo i'r Cyd-Bwyllgor.

Trafodion sydd yn Perthyn i Fuddion ar ôl Cyflogaeth

Mae'r Cyd-Bwyllgor yn adnabod cost y buddion ymddeol yng nghost gwasanaethau a adroddir pan mae gweithwyr yn eu hennill, yn hytrach na phan mae'r buddion yn cael eu talu. Fodd bynnag, mae'r gost sydd rhaid ei ddangos yn erbyn Treth y Cyngor (trwy gyfraniadau'r Cyngorau) yn seiliedig ar yr arian a delir yn ystod y flwyddyn. Felly, mae gwir gost buddion ar ôl cyflogaeth/ymddeol yn cael eu gwrthdroi allan o Gronfa Gyffredinol y Cyd-Bwyllgor trwy'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau. Yn ystod y flwyddyn mae'r trafodion canlynol wedi cael eu gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a Balans y Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau.

NODYN 26 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Newid mewn Gwerth Teg Asedau'r Cynllun, Ymrwymiad Buddion a Ddiffinnir ac Ymrwymiad Net	Cyfnod yn gorffen 31 Mawrth 2014			Cyfnod yn gorffen 31 Mawrth 2015		
	Asedau	Ymrwymia dau	(Ymrwymia dau) /asedau net	Asedau	Ymrwymia dau	(Ymrwymia dau) /asedau net
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr	9,806	0	9,806	10,980	0	10,980
Gwerth Presennol Ymrwymiaid wedi eu hariannu		(13,903)	(13,903)	0	(14,205)	(14,205)
Gwerth Presennol Ymrwymiaid heb eu hariannu		0	0	0	0	0
Sefyllfa Agoriadol ar 31 Mawrth	9,806	(13,903)	(4,097)	10,980	(14,205)	(3,225)
Cost Gwasanaeth						
Cost Gwasanaeth Cyfredol*	0	(414)	(414)	0	(415)	(415)
Cost Gwasanaeth y Gorffennol (gan gynnwys cwtogiadau)	0	(287)	(287)	0	0	0
Cyfanswm Cost Gwasanaeth	0	(701)	(701)	0	(415)	(415)
Llog Net						
Incwm Llog ar Asedau'r Cynllun	447	0	447	484	0	484
Cost Llog ar Fuddion a Ddiffinnir Ymrwymiad	0	(632)	(632)	0	(620)	(620)
Cyfanswm Llog Net	447	(632)	(185)	484	(620)	(136)
Cyfanswm Cost Buddion a Ddiffinnir a Adnabyddir mewn Elw / (Colled)	447	(1,333)	(886)	484	(1,035)	(551)
Llif Arian						
Cyfraniadau Aelodau'r Cynllun	109	(109)	0	142	(142)	0
Cyfraniadau y Cyflogwr	645	0	645	540	0	540
Cyfraniadau ynglŷn â buddion wedi eu hariannu	0	0	0	0	0	0
Buddion a Dalwyd	(406)	406	0	(137)	137	0
Buddion Heb eu Hariannu a Dalwyd	0	0	0	0	0	0
Sefyllfa Cau y Disgwyllir	10,601	(14,939)	(4,338)	12,009	(15,245)	(3,236)
Ail Fesuriadau						
Newid mewn Tybiaethau Demograffig	0	0	0	0	0	0
Newid mewn Tybiaethau Ariannol	0	(420)	(420)	0	(2,376)	(2,376)
Profiadau Eraill	0	1,154	1,154	0	67	67
Enillion ar Asedau ac eithrio symiau a gynhwysir yn llog net	379	0	379	901	0	901
Cyfanswm yr Holl Ail Fesuriadau yn Incwm Cynhwysfawr Arall (ICA)	379	734	1,113	901	(2,309)	(1,408)
Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr	10,980	0	10,980	12,910	0	12,910
Gwerth Presennol Ymrwymiaid wedi eu hariannu	0	(14,205)	(14,205)	0	(17,554)	(17,554)
Gwerth Presennol Ymrwymiaid heb eu hariannu	0	0	0	0	0	0
Sefyllfa Cau ar 31 Mawrth	10,980	(14,205)	(3,225)	12,910	(17,554)	(4,644)

* Mae'r cost gwasanaeth cyfredol yn cynnwys lwfans 0.5% cyflogau ar gyfer costau gweinyddiaeth.

NODYN 26 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Prif Gategoriâu Asedau'r Cynllun fel Canran o Gyfanswm Asedau'r Cynllun

Mae'r actwari wedi darparu dadansoddiad manwl o asedau'r Gronfa yn unol â gofynion IAS19. Mae'r dadansoddiad hwn yn gwahaniaethu rhwng natur a risg yr asedau hynny ac yn eu torri i lawr ymhellach i'r rheini sydd â dyfynbris mewn marchnad actif, a'r rheini nad oes ganddynt. Tybir bod rhaniad asedau GwE ar yr un gyfrannedd â dyraniad asedau'r Gronfa fel yr oedd ar 31 Rhagfyr 2014. Mae'r tabl uchod yn dangos y rhaniad. Mae'r actwari yn amcangyfrif bod gwerth bid asedau'r Gronfa yn £1,486,000,000 ar 31 Mawrth 2015, yn seiliedig ar wybodaeth a ddarparwyd gan yr Awdurdod Gweinyddol a chan roi ystyriaeth i enillion mynegai lle bo hynny'n briodol.

Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr

Mae gwerth yr asedau isod a'r gwerth bid yn unol â gofynion IAS19.

Categori Ased	Ar 31 Mawrth 2014				Ar 31 Mawrth 2015			
	Prisau a ddyfynnwyd mewn Marchnadoedd Gweithredol £'000	Prisiau heb eu dyfynu mewn Marchnadoedd Gweithredol £'000	Cyfanswm £'000	%	Prisiau a ddyfynnwyd mewn Marchnadoedd Gweithredol £'000	Prisiau heb eu dyfynu mewn Marchnadoedd Gweithredol £'000	Cyfanswm £'000	%
Ernesau Ecwiti								
Defnyddiwr	206	0	206	2	358	0	358	3
Ynni a Gwasanaethau	263	0	263	2	266	0	266	2
Sefydliadau Ariannol	92	0	92	1	201	0	201	2
Iechyd a Gofal	487	0	487	4	537	0	537	4
Technoleg Gwybodaeth	306	0	306	3	375	0	375	3
Eraill	501	0	501	5	654	0	654	5
Ecwiti Preifat								
Y cyfan	0	525	525	5	0	546	546	4
Eiddo Diriaethol								
Eiddo y DU	0	945	945	9	0	1,238	1,238	10
Eiddo Tramor	0	28	28	0	0	37	37	0
Cronfeydd								
Buddsoddi ac Ymddiriedolaethau								
Unedol								
Ecwiti	2,463	3,217	5,680	52	2,948	3,668	6,616	51
Bondiau	0	1,632	1,632	15	0	1,788	1,788	14
Is-adeiladwaith	0	48	48	0	0	61	61	0
Deilliadau								
Chwyddiant	0	0	0	0	0	0	0	0
Arian a Chyferthoedd								
Arian								
Y cyfan	268	0	268	2	233	0	233	2
Cyfanswm	4,586	6,395	10,981	100	5,572	7,338	12,910	100

NODYN 26 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Sail ar gyfer amcangyfrif asedau ac ymrwmiadau

Mae'r ymrwmiadau wedi cael ei hasesu ar sail actiwariaid gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau, sef amcangyfrif o'r pensiwn fydd yn daladwy yn y dyfodol yn ddibynol ar dybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaeth, disgwyliad oes a lefelau cyflog. Mae disgwyliad oes yn seiliedig ar ragamcanion penodol i'r gronfa a elwir yn VitaCurves a thybir bod gwelliant tymor hir eisoes wedi cyrraedd yr eithaf, sydd gyfystyr â 1.25% y flwyddyn.

Mae Hymans Robertson, cwmni actwari annibynnol, wedi amcangyfrif ymrwmiadau Cynllun Pensiwn Gwynedd ac ymrwmiadau Buddion Dewisol. Roedd amcangyfrifon Cynllun Pensiwn Gwynedd yn seiliedig ar y prisiad llawn ddiweddaraf o'r cynllun fel yr oedd ar 31 Mawrth 2013. Mae'r rhagdybiaethau arwyddocaol a ddefnyddir gan yr actwari fel a ganlyn:-

	31 Mawrth 2014	31 Mawrth 2015
Tybiaethau Ariannol	% y.f.	% y.f.
Cyfradd Codiad Pensiynau	2.8	2.4
Cyfradd Codiad Cyflogau*	4.6	4.3
Cyfradd Chwyddiant	2.8	2.4
Cyfradd ar gyfer gostwng ymrwmiadau'r Cynllun	4.3	3.2
Cyfradd Enillion Tymor Hir a Ddisgwylir ar yr holl asedau	4.3	3.2
Nifer a ddisgwylir i gymryd yr opsiwn i drosi pensiwn blynyddol i lwmp swm ymddeol		
am wasanaeth cyn Ebrill 2008	50	50
am wasanaeth ar ôl Ebrill 2008	75	75
Tybiaethau Marwolaeth	Blynyddoedd	Blynyddoedd
Hyd oes ar 65 oed am bensynwyr cyfredol		
Dynion	22	22
Merched	24	24
Hyd oes ar 65 oed am bensynwyr y dyfodol		
Dynion	24.4	24.4
Merched	26.6	26.6

*Tybir bod cynnydd mewn cyflogau yn 1% y flwyddyn tan 31 Mawrth 2016 gan ddychwelyd i'r dybiaeth tymor hir a ddangosir wedi hynny.

Mae'r amcangyfrifiad o'r rhwymedigaethau buddion diffiniedig yn sensitif i'r rhagdybiaethau actiwariaid sydd wedi'u nodi yn y tabl uchod. Er mwyn meintioli effaith unrhyw newid yn y rhagdybiaethau ariannol a ddefnyddir, mae'r actwari wedi cyfrifo a chymharu gwerth ymrwmiadau'r cynllun fel yr oeddynt ar 31 Mawrth 2015 ar seiliau amrywiol. Mae'r dull a ddefnyddiwyd yn gyson â'r dull a fabwysiadwyd i gael y ffigurau IAS19 a ddarperir yn y nodyn hwn.

Er mwyn meintioli'r ansicrwydd disgwyliad hyd oes, mae'r actwari wedi cyfrifo'r gwahaniaeth yn y gost i'r Cyd-Bwyllgor pe bai cynnydd o flwyddyn mewn disgwyliad oes. Yn nhermau sensitifrwydd, caiff hyn ei dybio i fod yn gynnydd o thua 3% yn y gost o fudd-daliadau. Yn ymarferol bydd gwir gost cynnydd o flwyddyn mewn disgwyliad oes yn ddibynol ar strwythur y dybiaeth ddiwygiedig (h.y. os yw gwelliannau mewn cyfraddau goroesi yn bennaf berthnasol i oeddrannau iau neu hŷn). Mae'r ffigurau yn y tabl isod wedi deillio'n seiliedig ar broffil aelodaeth y Cyd-Bwyllgor fel yr oedd ar 31 Mawrth 2013, dyddiad y prisiad actwaraidd mwyaf diweddar. Mae'r dull a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r dadansoddiad sensitifrwydd a ddangosir isod yn gyson â'r dull a ddefnyddiwyd y flwyddyn cynt.

NODYN 26 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Effaith ar Ymrwymiad Buddion a Ddiffinnir yn y Cynllun Newid tybiaeth	Cynnydd bras i'r Cyflogwr	Swm ariannol bras
	31 Mawrth 2015	31 Mawrth 2015
	%	£'000
lleihad 0.5% i'r gwir cyfradd disgownt	10	1,832
cynnydd flwyddyn i'r disgwyliad oes	3	527
cynnydd 0.5% i'r cyfradd codiad cyflog	3	596
cynnydd 0.5% i'r gyfradd codiad pensiwn	7	1,191

Effaith ar Lif Arian y Cyd-bwyllgor

Un o amcanion y cynllun yw y dylid cadw cyfraniadau cyflogwyr ar gyfradd mor gyson â phosib. Mae Cyngor Gwynedd wedi cytuno ar strategaeth gydag actwari'r gronfa i gyflawni lefel cyllido o 100% dros yr 20 mlynedd nesaf. Caiff lefelau cyllido eu monitro'n flynyddol.

Caiff y cyfraniadau a delir gan y Cyd-Bwyllgor eu gosod gan Actwari'r Gronfa yn y prisiad pob tair blynedd (y mwyaf diweddar oedd 31 Mawrth 2013), neu ar unrhyw adeg arall pan roddir cyfarwyddyd i wneud hynny gan yr Awdurdod Gweinyddol. Mae'r cyfraniadau sy'n daladwy dros y cyfnod tan 31 Mawrth 2017 wedi'u gosod yn y dystysgrif Cyfraddau ac Addasiadau. Am fanylion pellach ar y dull a ddefnyddiwyd i osod cyfraddau cyfrannu ar gyfer y Cyd-Bwyllgor, cyfeiriwch at adroddiad actwaraidd 2013, dyddiedig 31 Mawrth 2014.

Gwybodaeth am yr Ymrwymiad Buddion a Ddiffinnir

	Rhaniad Ymrwymiad		Parhad
	£'000	%	
Aelodau Gweithredol	12,867	73.3	22.6
Aelodau Gohiriedig	389	2.2	33.7
Aelodau Pensiynwyr	4,298	24.5	14.7
Cyfanswm	17,554	100.0	20.6

Mae'r ffigyrau uchod yn cynnwys ymrwymadau wedi eu hariannu ac nad ydynt yn cynnwys ymrwymadau pensiynwyr heb eu hariannu. Mae'r parhad yn effeithiol ar brisiad swyddogol blaenorol ar 31 Mawrth 2013.

Effaith ym Mlynnyddoedd yDyfodol

Disgwylir i gyfanswm y cyfraniadau a wneir i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol gan y Cyd-Bwyllgor fod yn £513,000 yn y flwyddyn i 31 Mawrth 2016.

O ganlyniad i faterion amseriad a'r ffaith fod adroddiad yr Actiwari yn seiliedig ar amcangyfrifon, mae gwahaniaeth o £12,650 yn 2014/15 (£8,523 yn 2013/14) rhwng ffigyrau diffyg yn y Gronfa yn ôl yr actiwari i gymharu gyda'r Ymrwymiad yn perthyn i Gynllun Pensiwn buddiannau wedi eu diffinio yn y Fantolen. Mae'r gwahaniaeth yma wedi ei drin fel Enillion a Chollodion Actiwaraidd ar Asedau ac Ymrwymadau Pensiwn ac felly wedi eu cynnwys yn y ffigyrau Ymrwymiad yn perthyn i Gynllun Pensiwn buddiannau wedi eu diffinio yn y Fantolen.

Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i Aelodau Cyd-bwyllgor GwE

Rwyf wedi archwilio datganiadau cyfrifyddu a nodiadau cysylltiedig Cyd-bwyllgor GwE am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Mae datganiadau cyfrifyddu Cyd-bwyllgor GwE yn cynnwys y Datganiad Symud Cronfeydd wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen a'r Datganiad Llif Arian Parod.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2014-15 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Priod gyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol ac Archwilydd Cyffredinol Cymru

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad cyfrifon sy'n rhoi darlun cywir a theg.

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hynny yn ei gwneud yn ofynnol i mi gydymffurfio â Safonau Moesegol y Cyngor Adrodd Ariannol ar gyfer Archwilwyr.

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau cyfrifyddu

Cynhelir yr archwiliad er mwyn cael digon o dystiolaeth am y symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig i roi sicrwydd rhesymol nad oes unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn y datganiadau cyfrifyddu na'r nodiadau cysylltiedig, boed hynny drwy dwyll neu wall. Mae hyn yn cynnwys asesu'r canlynol: pa un a yw'r polisiâu cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau Cyd-bwyllgor GwE a pha un a ydynt wedi'u cymhwyso'n gyson a'u datgelu'n ddigonol; rhesymoldeb amcangyfrifon cyfrifyddu arwyddocaol a wnaed gan y swyddog ariannol cyfrifol a chyflwyniad cyffredinol y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.

Yn ogystal, darllenaf yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn y Rhagair Eglurhaol er mwyn nodi anghysondebau perthnasol â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig archwiliedig a nodi unrhyw wybodaeth sy'n ymddangos fel petai'n berthnasol anghywir ar sail y wybodaeth a ddaeth i law wrth i mi gyflawni'r archwiliad neu sy'n berthnasol anghyson â'r wybodaeth honno. Os dof yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau perthnasol amlwg, ystyriaf y goblygiadau i'm hadroddiad.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Cyd-bwyllgor GwE

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol Cyd-bwyllgor GwE ar 31 Mawrth 2015 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2014-15.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r wybodaeth a gynhwysir yn y Rhagair Eglurhaol yn gyson â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu priodol;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu;
- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad; neu
- mae'r Datganiad Llywodraethuyn cynnwys camddatganiadau ffeithiol faterol berthnasol neu mae'n anghyson â gwybodaeth arall yr wyf yn ymwybodol ohoni o'm harchwiliad.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cyd-bwyllgor GwE yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Dros ac ar ran
Huw Vaughan Thomas
Archwilydd Cyffredinol Cymru
Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ
30 Medi 2015

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Mae'r datganiad hwn yn bodloni'r angen i gynhyrchu Datganiad Rheolaeth Fewnol yn unol â Rheoliad 5 o'r Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014

Rhan 1: CWMPAS CYFRIFOLDEB

Sefydlwyd GwE yn Gyd-bwyllgor gan 6 awdurdod lleol gogledd Cymru yn 2013 i fod yn wasanaeth effeithiolrwydd gwella ysgolion rhanbarthol drwy gyflawni'r swyddogaethau a fanylir arnynt mewn cytundeb rhwng y Cyd-bwyllgor a'r awdurdodau. Yn y cytundeb, mae'r Cynghorau wedi cytuno i weithio gyda'i gilydd mewn partneriaeth i sefydlu Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol fydd yn atebol i'r Cynghorau, ac yn cyflawni swyddogaethau statudol y Cynghorau yng nghyswllt effeithiolrwydd a gwella ysgolion.

Gweledigaeth y Cynghorau oedd sefydlu Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol fydd yn atebol i, ac yn ymgymryd â chyfrifoldebau statudol y chwe Awdurdod Lleol yng ngogledd Cymru yng nghyswllt eu dyletswyddau i fonitro, herio, darparu gwasanaeth cefnogol ar gyfer datblygiad proffesiynol parhaus drwy'r cwricwlwm a rheoli ysgolion yn ogystal â darparu gwasanaethau y gellir eu comisiynu gan ysgolion ac awdurdodau lleol.

Mae GwE yn gyfrifol am sicrhau bod ei weithgareddau yn cael eu cynnal yn unol â'r gyfraith a safonau priodol, a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a'i gyfrifo amdano yn briodol, a'i ddefnyddio mewn ffordd economaidd, effeithlon ac effeithiol.

Mae GwE hefyd yn gyfrifol am gynnal trefniadau priodol ar gyfer llywodraethu ei swyddogaethau, cynorthwyo gweithrediad effeithiol ei weithgareddau, sy'n cynnwys trefniadau i reoli risg a rheoli ariannol digonol ac effeithiol.

Rhan 2: PWRPAS Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU

Mae'r fframwaith llywodraethu'n cynnwys y systemau a'r prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd hynny sy'n cyfeirio a rheoli GwE, a'r gweithgareddau ble mae'n adrodd i, cysylltu gydag ac yn arwain y gymuned. Mae'n galluogi'r awdurdodau sydd yn rhan o GwE i fonitro llwyddiant ei amcanion strategol, ac i ystyried a yw'r amcanion wedi arwain at ddarparu gwasanaethau addas a chost effeithiol.

Mae'r system rheolaeth fewnol yn rhan allweddol o'r fframwaith llywodraethu ac wedi ei dylunio i alluogi GwE i reoli risg i lefel resymol yn hytrach na dileu'n gyfan gwbl y risg o fethiant i gyflawni polisiâu ac amcanion; gall felly ond ddarparu sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd yn hytrach na sicrwydd diamod. Mae'r system rheolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sy'n adnabod a blaenoriaethu risgiau sy'n berthnasol i gyflawni polisiâu, bwriadon ac amcanion GwE, i werthuso'r tebygolrwydd o risgiau'n cael eu gwireddu ac i isafu'r effaith petai hynny'n digwydd, ac i reoli'r risgiau mewn ffordd effeithlon, effeithiol ac economaidd.

Mae'r fframwaith llywodraethu perthnasol wedi bod yn ei le ar gyfer GwE ar gyfer y flwyddyn sy'n diweddu 31 Mawrth 2015 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r datganiad o gyfrifon.

Rhan 3: Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU

3.1 Aelodaeth

Mae'r Awdurdodau wedi dod i gytundeb i sefydlu a gweithredu GwE yn unol â'r pwerau sydd ganddynt dan Adran 9 Mesur Llywodraeth Leol Cymru 2009, Adran 2 Deddf Llywodraeth Leol 2000 ac Adran 101 a 102 Deddf Llywodraeth Leol 1972 a'r Rheoliadau Cysylltiedig.

Mae aelodaeth y Cyd-bwyllgor yn cynnwys 1 aelod yr un o Gyngor Sir Ynys Môn, Cyngor Gwynedd, Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy, Cyngor Sir Ddinbych, Cyngor Sir y Fflint a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam, sydd â hawl i bleidleisio.

Ar hyn o bryd, mae'r Prif Swyddogion Addysg Statudol, un o bob Awdurdod Lleol yng ngogledd Cymru, yn aelodau heb hawl pleidleisio.

Mae 1 cynrychiolydd o'r Esgobaeth, 1 cynrychiolydd o'r Ysgolion Cynradd, 1 cynrychiolydd o'r Ysgolion Uwchradd, 1 cynrychiolydd o'r Ysgolion Arbennig ac 1 Cynrychiolydd o'r Llywodraethwyr yn Aelodau Cyfetholedig heb bleidlais.

3.2 Swyddogaethau

Mae'r Cyngorau wedi arwyddo Cytundeb ar 13 Chwefror 2013 i ffurfioli eu rolau a'u cyfrifoldebau bob un mewn perthynas â'r Gwasanaeth, ac wedi penodi Cyngor Gwynedd fel yr Awdurdod Lletyol ar gyfer gweithredu a chynnal y Gwasanaeth yn unol â thelerau'r Achos Busnes Terfynol y cytunwyd arno.

Mae'r cytundeb yn gynhwysfawr, ac yn cynnwys gwybodaeth am agweddau llywodraethu a gweinyddol y Cyd-bwyllgor. Y cytundeb yw sylfaen fframwaith llywodraethu GwE.

3.3 Egwyddorion

Trwy arwyddo'r Cytundeb, mae'r Cyngorau wedi cytuno y byddant yn cynnal eu perthynas yn unol â'r egwyddorion llywodraethu da a ganlyn:

- Bod yn Agored ac Ymddiriedaeth

Mewn perthynas â'r cytundeb bydd y Cyngorau'n agored ac yn ymddiried yn y naill a'r llall wrth ddelio â'i gilydd, yn rhoi gwybodaeth a dadansoddiadau ar gael i'w gilydd, yn trafod ac yn datblygu syniadau'n agored ac yn cyfrannu'n llawn at bob agwedd o wneud y cydweithio'n llwyddiannus;

- Ymrwymiad a Chymhelliant

Bydd y Cyngorau wedi ymrwymo'n llawn i weithio gyda'i gilydd, yn ceisio ysgogi'r holl weithwyr ac yn mynd i'r afael â heriau'r Gwasanaeth yn llawn bwriad a brwdfrydedd ac yn benderfynol o lwyddo;

- Sgiliau a Chreadigedd

Mae'r Cyngorau'n cydnabod bod pob un yn dod â sgiliau a gwybodaeth defnyddiol y gellir eu cymhwysu'n greadigol er mwyn cyflawni amcanion y Cyngorau, sicrhau parhad y cydweithio, datrys anawsterau a datblygu'r berthynas gydweithio a'r staff personél sy'n gweithio oddi mewn iddo;

- Perthnasau Effeithiol

Bydd rolau a chyfrifoldebau pob un Cyngor yn glir, gan ddatblygu perthnasau ar y lefelau priodol ym mhob sefydliad, gyda mynediad hawdd ac uniongyrchol i gynrychiolwyr ei gilydd;

- Datblygu ac Addasu

Mae'r Cyngorau'n cydnabod eu bod ynghlwm â beth allasai fod yn berthynas hirdymor, sydd angen datblygu ac addasu, a byddant yn ymdrechu'n rhesymol i ddatblygu a chynnal proses effeithiol ar y cyd er mwyn sicrhau bod y berthynas yn datblygu'n briodol ac yn unol â'r egwyddorion a'r amcanion hyn;

- Enw Da

Mae'r Cyngorau'n cytuno, mewn perthynas â'r cytundeb a'r Gwasanaeth yn gyffredinol, y byddant yn rhoi'r sylw pennaf i enw da ei gilydd, ac na fyddant yn gwneud neu'n methu â gwneud unrhyw beth fyddai'n dwyn gwarth ar enw da unrhyw Gyngor arall neu'n denu cyhoeddusrwydd gwael i unrhyw Gyngor arall;

- Rhesymoldeb Gwneud Penderfyniadau

Mae'r Cyngorau'n cytuno y bydd yr holl benderfyniadau a wneir mewn perthynas â'r cytundeb a'r Gwasanaeth yn gyffredinol yn cael eu gwneud gan ymddwyn yn rhesymol ac yn ddidwyll;

- Caniatâd Angenrheidiol

Mae pob Cyngor drwy hyn yn sicrhau i'r Cyngorau eraill eu bod wedi derbyn pob caniatâd angenrheidiol sy'n ddigon i sicrhau y dirprwyir y swyddogaethau a'r cyfrifoldebau y darperir ar eu cyfer yn y Cytundeb hwn; ac

- Ymrwymïadau Aelodau a Swyddogion

Bydd pob Cyngor yn gwneud pob ymdrech resymol i sicrhau bod eu haelodau a'u swyddogion hwy sydd ynghlwm â'r Gwasanaeth yn gweithio er pennaf les y Gwasanaeth bob tro, ac yn ymateb yn brydlon i bob cais perthnasol gan y Cyngorau eraill.

Rhan 4: EFFEITHIOLRWYDD Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU

Mae GwE yn gyfrifol am gynnal, o leiaf yn flynyddol, adolygiad o effeithiolrwydd ei fframwaith llywodraethu gan gynnwys y system rheolaeth fewnol.

Cyngor Gwynedd yw Awdurdod Lletyol y Cyd-bwyllgor. O ganlyniad, felly, mae adolygiadau o effeithiolrwydd y Côt Llywodraethu Lleol, y Cyfansoddiad a chyfundrefn rheolaeth fewnol yr awdurdod hwnnw yn ymgorffori sylfaen llywodraethu'r Cyd-bwyllgor hefyd.

Ym mis Ionawr 2015, cynhaliwyd adolygiad o'r gwasanaeth gan Swyddfa Archwilio Cymru ac Estyn. Diben yr adolygiad oedd cael darlun cynnar o gynnydd o ran cyflawni gwelliant ysgol trwy gyfrwng consortia addysgol rhanbarthol. Bydd adroddiad ar y canfyddiadau yn cael ei gynhyrchu ym mis Mehefin 2015.

Defnyddiwyd adolygiad 2013/14 y gwasanaeth Archwilio Mewnol fel sail i asesiad GwE o effeithiolrwydd ei Fframwaith Llywodraethu yn ystod 2014/15. Ni wnaeth Archwilio Mewnol ymgymryd â rhagor o waith penodol oddi mewn i GwE yn ystod 2014/15. Mae gwaith Archwilio Mewnol wedi'i gynllunio ar gyfer 2015/16 a bydd y canlyniadau yn llywio asesiad GwE o effeithiolrwydd ei fframwaith llywodraethu.

Amcanion

Mae Achos Busnes Llawn wedi ei ddarparu ar gyfer y Gwasanaeth, dyddiedig Mawrth 2012, gyda'r achos busnes yn dangos tystiolaeth bod amcanion clir wedi eu sefydlu, eu bod yn SMART a bod rhaglen waith briodol yn ei lle.

Mae Cynllun Busnes Blynnyddol yn ei le ar gyfer y gwasanaeth sydd wedi'i gymeradwyo gan y Cyd-bwyllgor a Llywodraeth Cymru. Mae'r Cynllun Busnes yn sicrhau bod rhaglenni gwaith priodol yn eu lle a bod adroddiadau monitro yn cael eu cyflwyno i'r Cyd-bwyllgor yn eu cyfarfodydd.

Strwythur, Rolau a Chyfrifoldebau

Mae Cyd-bwyllgor wedi ei sefydlu, gydag aelodaeth briodol.

Gwelwyd bod strwythur trefniadaethol clir ar gyfer y Gwasanaeth, ond yn dilyn derbyn y model cenedlaethol newydd bydd newidiadau i'r strwythur yn y dyfodol oherwydd bod newidiadau mewn disgwyliadau ar ran y Gwasanaeth.

Mae cylch gorchwyl y Cyd-bwyllgor yn nodi rhai o'i gyfrifoldebau, ynghyd â rhestr o aelodau'r Cyd-bwyllgor a'u hawliau pleidleisio. Mae rôl yr Awdurdodau wedi'i nodi yn y Cytundeb.

O ganlyniad i fabwysiadu'r Model Cenedlaethol ar gyfer Gweithio'n Rhanbarthol, bu strwythur llywodraethu GwE yn destun adolygiad. Mae hyn wedi golygu creu Bwrdd Cyngori a Bwrdd Rheoli ac adolygu strwythur y Cyd-bwyllgor. Mae elfennau o'r strwythur eisoes ar waith, a bydd yn cael ei fabwysiadu yn llawn pan gaiff ei gymeradwyo gan Weithredwyr pob Partner, a bydd yn arwain at Gytundeb Rhyngawdurdod diwygiedig.

Arweinyddiaeth

Mae'r Cyd-bwyllgor wedi cyfarfod ar y dyddiadau canlynol:

- 30/4/2014
- 09/07/2014
- 29/09/2014
- 06/11/2014
- 17/12/2014
- 25/02/2015
- 15/07/2015

Rheolaeth Risg

Mae gan GwE gofrestr risg a ddiweddarwyd ym mis Rhagfyr 2014. Mae perthnasedd y gofrestr risg yn cael ei gadw dan adolygiad.

Systemau Rheoli Perfformiad

Yn unol â'r cytundeb, bydd Rheolwr Gyfarwyddwr y Gwasanaeth yn adrodd yn flynyddol i'r Cyd-bwyllgor ac i bob Cyngor yn unigol ar berfformiad y Gwasanaeth wrth gyflawni Swyddogaethau a Nodau Allweddol y Gwasanaeth.

Cyflwynwyd Adroddiad Blynyddol 2013/14 i'r Cyd-bwyllgor yn eu cyfarfod ar 17/12/14

Anghenion Defnyddiwr a Chwynion

Mae'r Gwasanaeth yn dilyn trefn gwyno Cyngor Gwynedd. Yn ystod 2014 ni dderbyniwyd unrhyw gwynion.

Yn ogystal, mae'n bosibl i'r ysgolion roi adborth drwy'r Grŵp Defnyddwyr sydd wedi ei sefydlu i roi cefnogaeth i'r Cyd-bwyllgor yn ogystal â'u herio. Mae cynrychiolwyr priodol o ysgolion uwchradd a chynradd y 6 Awdurdod yn aelodau o'r Grŵp Defnyddwyr:

Mae'r Grŵp Defnyddwyr yn gweithredu'n effeithiol oherwydd:

- Mae ganddo'r hawl i adrodd wrth a gwneud argymhellion i'r Cyd-bwyllgor ynglŷn ag unrhyw fater sydd oddi mewn i sgôp swyddogaethau'r Gwasanaeth.
- Mae'r grŵp wedi cyfarfod ar y dyddiadau a ganlyn:
  - 10/06/14
  - 01/10/14
  - 26/11/14
  - 20/01/15
  - 03/03/15
- Mae'r grŵp yn cynnwys:
  - 6 cynrychiolydd Uwchradd, un o bob Awdurdod
  - 6 cynrychiolydd Cynradd, un o bob Awdurdod
  - 1 cynrychiolydd Ysgolion Arbennig
  - Llywodraethwyr Ysgol - 1 cynrychiolydd fesul Cyngor.

Polisiau Corfforaethol

Ar ddyddiad y fantolen, roedd Adnoddau Dynol, GwE a'r Undebau yn dal i adolygu'r polisiau corfforaethol.

Rydym wedi cael ein cynghori ar oblygiadau canlyniad **yr adolygiad o effeithiolrwydd y fframwaith llywodraethu** gan GwE, a bod y trefniadau **yn parhau i gael eu hystyried yn addas at ei ddiben yn unol â'r fframwaith llywodraethu.**

Roedd fframwaith llywodraethu GwE yn parhau yn ei ffurf wreiddiol ar gyfer 2014/15. Fel ymateb i'r Model Cenedlaethol, mae newidiadau wedi eu rhoi ger bron ac mae'r 6 Cyngor yn y broses o'u cymeradwyo.

Rhan 5: MATERION LLYWODRAETHU ARWYDDOCAOL

Mae'r prosesau a ddisgrifir mewn rhannau blaenorol o'r datganiad hwn yn disgrifio'r dulliau a ddefnyddiwyd gan GwE i adnabod unrhyw faterion llywodraethu arwyddocaol sydd angen sylw.

Nid yw GwE o'r farn bod unrhyw faterion o'r fath wedi codi yn ystod asesiad o'i drefniadau llywodraethu sydd yn gwarantu sylw yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol yma.

Yn dilyn adolygiad o'r gwasanaeth gan Swyddfa Archwilio Cymru ac Estyn ym mis Ionawr 2015, cyhoeddwyd adroddiad ar eu canfyddiadau ym mis Mehefin 2015

http://www.estyn.llyw.cymru/thematic-reports/gwella-ysgolion-trwy-gonsortia-addysg-rhanbarthol-mehefin-2015?_ga=1.27852924.1969097810.1426539597 / <http://www.audit.wales/cy/cyhoeddi/sicrhau-gwelliannau-yn-y-cymorth-i-ysgolion-trwy-gonsortia-addysg-rhanbarthol—darlun>)

Cyflwynwyd yr adroddiad a'r ymateb i'r canfyddiadau i'r Cyd-bwyllgor ar 15 Gorffennaf 2015.

Rhan 6: BARN

Yn y flwyddyn sydd i ddod, fe wneir newidiadau i strwythur llywodraethu GwE fel ymateb i'r Model Cenedlaethol.

Swyddog Arweiniol GwE

Dyddiad : _____

HUW FOSTER EVANS

RHEOLWR GYFARWYDDWR GwE

Cadeirydd GwE

Dyddiad: _____

CYNGHORYDD ERYL WILLIAMS

CYNGOR SIR DDINBYCH

Adroddiad ar yr Archwiliad o Ddatganiadau Ariannol

Cyd-bwyllgor GwE

Blwyddyn archwilio: 2014-15

Cyhoeddwyd: Medi 2015

Cyfeirnod y ddogfen: GwE2015

Statws yr adroddiad

Paratowyd y ddogfen fel rhan o'r gwaith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Os ceir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus wrth ymdrin â cheisiadau, yn cynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu aildefnyddio'r ddogfen hon at Swyddfa Archwilio Cymru ar swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Cynnwys

Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn bwriadu cyhoeddi adroddiad archwilio diamod ar eich datganiadau ariannol. Mae rhai materion i'w dwyn i'ch sylw cyn iddynt gael eu cymeradwyo.

Adroddiad cryno

Cyflwyniad	4
Statws yr archwiliad	4
Adroddiad archwilio arfaethedig	4
Materion arwyddocaol sy'n deillio o'r archwiliad	4
Argymhellion yn deillio o'n gwaith archwilio ariannol ar gyfer 2014-15	6
Annibyniaeth a gwrthrychedd	6

Atodiadau

Llythyr Sylwadau Terfynol	7
Adroddiad archwilio arfaethedig yr Archwilydd Cyffredinol i Gyd-bwyllgor GwE	10
Crynodeb o'r cywiriadau a wnaed i'r datganiadau ariannol drafft y dylid tynnu sylw Cyd-bwyllgor GwE atynt	12
Argymhellion yn deillio o'n gwaith archwilio ariannol ar gyfer 2014-15	14

Adroddiad cryno

Cyflwyniad

1. Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn gyfrifol am roi barn ynghylch pa un a yw'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Cyd-bwyllgor GwE ar 31 Mawrth 2015 a'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.
2. Nid ydym yn ceisio cael sicrwydd llwyr bod y datganiadau ariannol wedi'u datgan yn gywir, ond rydym yn mabwysiadu'r cysyniad o berthnasedd. Wrth gynllunio a chynnal yr archwiliad, rydym yn ceisio nodi camddatganiadau perthnasol yn eich datganiadau ariannol, hynny yw, y rhai hynny a allai gamarwain rhywun sy'n darllen y cyfrifon.
3. Y symiau meintiol a ddefnyddiwn i farnu bod camddatganiadau o'r fath yn berthnasol i Cyd-bwyllgor GwE yw £88,000. Gall materion ansoddol penodol megis gofynion cyfreithiol a rheoliadol a sensitifwydd gwleidyddol hefyd bennu p'un a fernir bod eitem yn berthnasol ai peidio.
4. Mae Safon Archwilio Ryngwladol (ISA) 260 yn ei gwneud yn ofynnol i ni gofnodi rhai materion sy'n deillio o'r archwiliad o'r datganiadau ariannol i'r sawl sy'n gyfrifol am lywodraethu corff mewn da bryd i gymryd camau priodol.
5. Mae'r adroddiad hwn yn nodi, i'w hystyried, y materion sy'n deillio o'r archwiliad o ddatganiadau ariannol Cyd-bwyllgor GwE ar gyfer 2014-15, y mae angen cyflwyno adroddiad arnynt o dan ISA 260.

Statws yr archwiliad

6. Gwnaethom dderbyn y datganiadau ariannol drafft ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015 ar y dyddiad cau statudol o 30 Mehefin 2015, ac rydym erbyn hyn wedi cwblhau'r gwaith archwilio i raddau helaeth.
7. Rydym yn cyflwyno adroddiad i chi ar y materion mwyaf arwyddocaol sy'n deillio o'r archwiliad, y credwn y dylech eu hystyried cyn cymeradwyo'r datganiadau ariannol. Mae tîm yr archwiliad eisoes wedi trafod y materion hyn gyda Dafydd Edwards, Pennaeth Cyllid.

Adroddiad archwilio arfaethedig

8. **Bwriad yr Archwilydd Cyffredinol yw cyhoeddi adroddiad archwilio diamod ar y datganiadau ariannol** unwaith y byddwch wedi darparu Llythyr Sylwadau i ni yn seiliedig ar yr hyn a nodir yn [Atodiad 1](#).
9. Nodir yr adroddiad archwilio arfaethedig yn [Atodiad 2](#).

Materion sylweddol sy'n deillio o'r archwiliad

Camddatganiadau nas cywirwyd

10. Nodwn isod y camddatganiad a nodwyd gennym yn y datganiadau ariannol, a drafodwyd gyda'r rheolwyr ond sy'n parhau heb eu cywiro, a gofynnwn iddynt gael eu cywiro. Os byddwch yn

---

penderfynu peidio â chywiro'r camddatganiadau hyn, gofynnwn i chi roi'r rhesymau dros beidio â'u cywiro.

Mae gwariant ar offer cyfalaf ddim wedi'i gyfalafu

11. Offer TG sy'n costio £35,700 â phrynwyd yn ystod y flwyddyn, dylai wedi'u cyfalafu a'u trin unol ag arferion cyfrifyddu cyfalaf priodol.

Camddatganiadau a gywirwyd

12. Mae yna gamddatganiadau a gywirwyd gan y rheolwyr, ond yr ystyriwn y dylid tynnu eich sylw atynt gan eu bod yn berthnasol i'ch cyfrifoldebau mewn perthynas â'r broses o gyflwyno adroddiadau ariannol. Nodir y rhain, ynghyd ag esboniadau, yn **Atodiad 3**.

Materion sylweddol eraill sy'n deillio o'r archwiliad

13. Fel rhan o'r archwiliad, rydym yn ystyried nifer o faterion ansoddol a meintiol sy'n berthnasol i'r cyfrifon ac yn cyflwyno adroddiad i chi ar unrhyw faterion sylweddol sy'n codi. Roedd rhai materion yn codi yn y meysydd hyn eleni:

Mae gennym ddau bryder ynghylch agweddau ansoddol eich arferion cyfrifyddu ac adrodd ar faterion ariannol

14. Mae gennym y pryderon canlynol ynghylch agweddau ansoddol eich arferion cyfrifyddu ac adrodd ar faterion ariannol
  - Mae Polisi cyfrifyddu 1.2 GwE, Croniadau ar gyfer Incwm a Gwariant yn cadarnhau bod gweithgarwch yn cyfrif yn y flwyddyn y mae'n digwydd, â nid dim ond pan fydd taliadau arian parod a luniwyd neu a dderbyniwyd. Rydym yn nodi sawl trafod a oedd yn ymwneud yn llawn neu'n rhannol yn y flwyddyn ariannol 2015-16, gan arwain at addasiad o £120,000. Roedd nifer o'r rhain ar gyfer costau sy'n ymwneud â blwyddyn academaidd a oedd wedi'i gyfrifo'n llawn yn y flwyddyn ariannol 2014-15, er gwaethaf y ffaith bod y flwyddyn academaidd yn pontio dwy flynedd ariannol ac angen eu dosrannu yn unol â hynny
  - Drwy ein gwaith archwilio, bu i ni nodi nifer o anghenion datgelu nad oedd wedi'u diwallu yn llawn. Mae'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu mewn Awdurdodau Lleol yn cynnwys rhestr wirio datgelu i'w defnyddio gan gyrff er mwyn sicrhau fod y cyfrifon yn cwrdd yn llawn ag anghenion datgelu. Ni ddefnyddiwyd y rhestr wirio hon wrth baratoi cyfrifon GwE. Rydym yn argymhell ei bod yn cael ei defnyddio yn y dyfodol.

Nid oes unrhyw faterion eraill y mae angen i ni adrodd i chi arnynt

15. Nid oes unrhyw faterion eraill i'w hadrodd i chi. Yn benodol:
  - ni fu i ni ddod ar draws unrhyw anawsterau sylweddol yn ystod yr archwiliad;

-
- ni fu i ni drafod na gohebu ar unrhyw fater gyda'r tîm rheoli y mae angen i ni adrodd i chi arnynt;
  - nid oes unrhyw faterion eraill yn berthnasol i'r trosolwg o'r broses o adrodd ar faterion ariannol y mae angen i ni adrodd arnynt i chi;
  - ni wnaethom adnabod unrhyw wendidau materol yn eich rheolaethau mewnol; ac
  - nid oes unrhyw faterion penodol eraill y dylid eu cyfathrebu i'r rheini sy'n gyfrifol am lywodraethiant yn ôl safonau archwilio.

Argymhellion yn deillio o'n gwaith archwilio ariannol ar gyfer 2014-15

16. Mae'r argymhelliad sy'n codi o'n gwaith archwilio ariannol wedi ei osod yn [Atodiad 4](#).

Annibyniaeth a gwrthrychedd

17. Fel rhan o'r broses derfynol, mae'n ofynnol i ni roi sylwadau i chi ynghylch ein hannibyniaeth.
18. Rydym wedi cydymffurfio â safonau moesegol ac yn ein barn broffesiynol, rydym yn annibynnol ac ni chaiff ein gwrthrychedd ei beryglu. Nid oes unrhyw gydberthnasau rhwng Swyddfa Archwilio Cymru a Chyd-bwyllgor GwE sy'n effeithio ar ein gwrthrychedd a'n hannibyniaeth yn ein barn ni.

Atodiad 1

Llythyr Sylwadau Terfynol

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
CAERDYDD
CF11 9LJ

23 Medi 2015

Annwyl Syr,

Sylwadau yn ymwneud â datganiadau ariannol 2014-15

Darperir y llythyr hwn mewn perthynas â'ch archwiliad o ddatganiadau ariannol Cyd-Bwyllgor GwE ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015 er mwyn mynegi barn ar ba mor wir a theg ydynt.

Rydym yn cadarnhau hyd eithaf ein gwybodaeth a'n cred, ar ôl cynnal ymchwiliadau a oedd yn ddigonol yn ein barn ni, y gallwn wneud y sylwadau canlynol i chi.

Sylwadau rheolwyr

Cyfrifoldebau

Rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau o ran y canlynol:

- Paratoi'r datganiadau ariannol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig; yn arbennig, mae'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg yn unol â hynny.
- Cynllunio, gweithredu, cynnal ac adolygu trefniadau rheolaeth fewnol er mwyn atal a chanfod twyll a gwallau.

Gwybodaeth a roddwyd

Rydym wedi rhoi'r canlynol i chi:

- Mynediad llawn i'r canlynol:
  - yr holl wybodaeth rydym yn ymwybodol ohoni sy'n berthnasol i'r broses o baratoi'r datganiadau ariannol megis llyfrau cyfrifon a dogfennaeth ategol, cofnodion cyfarfodydd a materion eraill;
  - gwybodaeth ychwanegol y gwnaethoch ofyn amdani gennym at ddiben yr archwiliad; a
  - mynediad anghyfyngedig i staff yr oedd yn angenrheidiol, yn eich barn chi, i gael tystiolaeth archwilio ganddynt.
- Canlyniadau ein hasesiad o'r risg y gall y datganiadau ariannol fod wedi eu camddatgan mewn modd perthnasol o ganlyniad i dwyll.

-
- Ein gwybodaeth am dwyll, neu dwyll a amheuir, rydym yn ymwybodol ohono ac sy'n effeithio ar Gyd-Bwyllgor GwE ac yn ymwneud â:
    - rheolwyr;
    - cyflogeion sydd â rolau pwysig yng nghyd-destun rheolaeth fewnol; neu
    - eraill lle gallai'r twyll effeithio'n berthnasol ar y datganiadau ariannol.
  - Ein gwybodaeth am unrhyw honiadau o dwyll, neu dwyll a amheuir, sy'n effeithio ar y datganiadau ariannol a roddwyd i ni gan gyflogeion, cyn-gyflogeion, rheoleiddwyr neu eraill.
  - Ein gwybodaeth am bob achos hysbys neu achos a amheuir o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau y dylid ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol.
  - Manylion yr holl bartïon cysylltiedig a'r holl gydberthnasau a thrafodion partïon cysylltiedig rydym yn ymwybodol ohonynt.

Sylwadau ar y datganiad ariannol

Cofnodwyd pob trafodyn, ased a rhwymedigaeth yn y cofnodion cyfrifyddu ac fe'u hadlewyrchir yn y datganiadau ariannol.

Mae'r rhagdybiaethau arwyddocaol a ddefnyddiwyd i wneud amcangyfrifon cyfrifyddu, gan gynnwys y rheini a fesurwyd ar werth teg, yn rhesymol.

Cyfrifwyd yn briodol am gydberthnasau a thrafodion partïon cysylltiedig ac fe'u datgelwyd yn briodol.

Addaswyd ar gyfer pob digwyddiad neu datgelwyd pob digwyddiad a ddigwyddodd ar ôl y dyddiad adrodd y mae angen ei addasu neu ei ddatgelu.

Datgelwyd pob achos gwirioneddol neu bosibl hysbys o ymgyfreitha a hawliadau y dylid ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol i'r archwilydd, a chyfrifwyd amdanynt a'u datgelu yn unol â'r fframwaith cyflwyno adroddiadau ariannol perthnasol.

Nid oes unrhyw gamddatganiadau perthnasol, gan gynnwys hepgoriadau, yn y datganiadau ariannol. Mae effeithiau'r camddatganiadau nas cywirwyd a nodwyd yn ystod yr archwiliad yn amherthnasol, yn unigol a chyda'i gilydd, i'r datganiadau ariannol cyfan. Ceir crynodeb o'r eitemau hyn isod:

Mae adroddiad yr archwiliwr yn cyfeirio, ym mharagraff 13, at bryderon ynglŷn â chroniadau yn berthnasol i incwm a gwariant grantiau. Gan ei fod yn cyfeirio at y flwyddyn academiaidd, dylai rhan o'r incwm a'r gwariant (yn berthnasol i dymor yr haf) fod wedi cael ei gofnodi yn erbyn 2015/16.

Mae'r gwariant a gronwyd yn cael ei negyddu gan y symiau cyfartal o incwm grant perthnasol, ac felly yn cael dim effaith ar y gwir wariant net (h.y. dim newid i'r "llinell waelod").

Er mwyn ymdrin â hyn yng nghyfrifon ariannol blynyddoedd dilynol, byddwn yn ymgynghori gyda'r cyff cyllido (Llywodraeth Cymru yn bennaf) i sicrhau mwy o eglurder yn amodau'r grant, ayb.

Mae adroddiad yr archwiliwr, mewn pwynt bwlet o dan paragraff 10, yn datgan y dylai gwariant ar offer TG fod wedi'i gyfalafu. Yn unol â Pholisi Cyfrifo addasedig y Cyd-bwyllgor (rhan 1.1), gellid trin y £35,700 yma fel referniw. Mae sylwadau'r archwiliwr wedi'u nodi a rhoddir sylw priodol i faterion o'r fath hyn yng nghyfrifon blynyddoedd dilynol.

Mae adroddiad yr archwiliwr hefyd yn cyfeirio at ddefnydd o'r rhestr wirio datgelu priodol, sy'n fater cyfrifyddu technegol.

Sylwadau gan Gyd-Bwyllgor GwE

Cydnabyddwn fod y sylwadau a wnaed gan y rheolwyr, uchod, wedi eu trafod â ni.

Cydnabyddwn ein cyfrifoldeb am baratoi datganiadau ariannol cywir a theg yn unol â'r fframwaith cyflwyno adroddiadau ariannol perthnasol. Cymeradwywyd y datganiadau ariannol gan Gyd-Bwyllgor GwE ar 23 Medi 2015.

Rydym yn cadarnhau ein bod wedi cymryd yr holl gamau y dylem fod wedi'u cymryd i sicrhau ein bod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sicrhau bod yr wybodaeth honno wedi'i throsglwyddo i chi. Rydym yn cadarnhau, hyd y gwyddom, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad ydych yn ymwybodol ohoni.

Yn gywir,

.....

DAFYDD L EDWARDS
PENNAETH CYLLID
CYNGOR GWYNEDD

.....

CYNGHORYDD ERYL WILLIAMS
CADEIRYDD
CYD-BWYLLGOR GwE

Dyddiad .....

Dyddiad .....

Atodiad 2

Adroddiad archwilio arfaethedig yr Archwilydd Cyffredinol i Gyd-bwyllgor GwE

Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i Aelodau Cyd-bwyllgor GwE

Rwyf wedi archwilio datganiadau cyfrifyddu a nodiadau cysylltiedig Cyd-bwyllgor GwE am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2015 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau cyfrifyddu Cyd-bwyllgor GwE yn cynnwys y Datganiad Symud Cronfeydd wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen a'r Datganiad Llif Arian Parod.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2014-15 sy'n seiliedig ar y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS).

Priod gyfrifoldebau'r swyddog cyfrifyddu cyfrifol ac Archwilydd Cyffredinol Cymru

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad cyfrifon sy'n rhoi darlun gwir a theg.

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hynny yn ei gwneud yn ofynnol i mi gydymffurfio â Safonau Moesegol y Cyngor Adrodd Ariannol ar gyfer Archwilwyr.

Cwmpas yr archwiliad o'r datganiadau cyfrifyddu

Mae a wnelo archwiliad â chael tystiolaeth am y symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig i roi sicrwydd rhesymol nad oes unrhyw gamddatganiadau materol berthnasol yn y datganiadau cyfrifyddu na'r nodiadau cysylltiedig, boed hynny drwy dwyll neu wall. Mae hyn yn cynnwys asesu'r canlynol: pa un a yw'r polisiâu cyfrifyddu yn briodol i amgylchiadau Cyd-bwyllgor GwE a pha un a ydynt wedi'u cymhwyso'n gyson a'u datgelu'n ddigonol; rhesymoldeb amcangyfrifon cyfrifyddu arwyddocaol a wnaed gan y swyddog ariannol cyfrifol a'r ffordd y cyflwynwyd y datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig yn gyffredinol.

Yn ogystal, darllenaf yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn y Rhagair Eglurhaol er mwyn nodi anghysondebau materol berthnasol â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig archwiliedig a nodi unrhyw wybodaeth sy'n ymddangos fel petai'n faterol berthnasol anghywir ar sail y wybodaeth a ddaeth i law wrth i mi gyflawni'r archwiliad neu sy'n faterol berthnasol anghyson â'r wybodaeth honno. Os dof yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau materol berthnasol amlwg, ystyriaf y goblygiadau i'm hadroddiad.

Barn ar ddatganiadau cyfrifyddu Cyd-bwyllgor GwE

Yn fy marn i, mae'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig:

-
- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Cyd-bwyllgor GwE ar 31 Mawrth 2015 a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
  - wedi'u paratoi'n briodol yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2014-15.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r wybodaeth a gynhwysir yn y Rhagair Eglurhaol yn gyson â'r datganiadau cyfrifyddu a'r nodiadau cysylltiedig.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu priodol;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nid wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen amaf ar gyfer fy archwiliad;
- mae'r Datganiad Llywodraethu yn cynnwys camddatganiadau ffeithiol materol berthnasol neu mae'n anghyson â gwybodaeth arall yr wyf yn ymwybodol ohoni o'm harchwiliad.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cyd-bwyllgor GwE yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Dros ac ar ran

Huw Vaughan Thomas

Archwilydd Cyffredinol Cymru

Swyddfa Archwilio Cymru

24 Heol y Gadeirlan

Caerdydd CF11 9LJ

30 Medi 2015

Atodiad 3

Crynodeb o'r cywiriadau a wnaed i'r datganiadau ariannol drafft y dylid tynnu sylw Cyd-bwyllgor GwE atynt

Yn ystod ein harchwiliad, gwnaethom nodi'r camddatganiadau canlynol a gywirwyd gan y rheolwyr, ond yr ystyriwn y dylid tynnu eich sylw atynt gan eu bod yn berthnasol i'ch cyfrifoldebau mewn perthynas â'r broses o gyflwyno adroddiadau ariannol.

Gwerth y cywiriad	Natur y cywiriad	Rheswm dros y cywiriad
£120,000	Cywiro gwariant a gofnodwyd yn y cyfnod anghywir ac incwm cyfatebol Gwasanaethau a Chyflenwadau -£99,000 Gwariant Trydydd Parti -£21,000 Incwm +£120,000	I gyfrifo am wariant yn y cyfnod cywir
£7,700	I cywiro dosbarthiad yn Nodyn 13 Awdurdodau Lleol Eraill +£7,700 Endidau Eraill ac Unigolion -£7,700	I gydymffurfio ag anghenion datgelu
£92,000	Cywiro gorddatganiad o incwm grant a gwariant cyfatebol – Her Ysgolion Cymru Incwm +£92,000 Gwariant Trydydd Parti -£90,000 Gwasanaethau a Chyflenwadau -£2,000	I gywiro'r gorddatganiad incwm a gwariant trydydd parti
£20,000	Cywiro gorddatganiad o incwm grant a gwariant trydydd parti cyfatebol – TGAU, PISA a llythrennedd gwyddoniaeth Incwm +£20,000 Gwariant Trydydd Parti -£20,000	I gywiro'r gorddatganiad incwm a gwariant trydydd parti
Naratif ychwanegol	Nodyn 4 – Beirniadaethau Nodyn 5 – Tybiaethau am ansicrwydd o ran yr amcangyfrif Gwybodaeth ychwanegol i ddarparu esboniad pellach ynghylch y cyfrifon	I hysbysu'r darllenwr
Naratif ychwanegol	Rhagair Esboniadol Gwybodaeth ychwanegol ynghylch eitemau perthnasol o ran incwm a gwariant	I gydymffurfio ag anghenion datgelu
Naratif ychwanegol	Datganiad Llywodraethiant Blynyddol Gwybodaeth ychwanegol ynghylch	I hysbysu'r darllenwr

---

	darganfyddiadau'r Adolygiad Gwasanaethau ar y Cyd a gynhaliwyd gan Estyn a Swyddfa Archwilio Cymru	
Datgeliad ychwanegol	Ychwanegu nodyn datgelu ar adrodd segmentol	I gydymffurfio ag anghenion datgelu

Atodiad 4

Argymhellion yn deillio o'n gwaith archwilio ariannol ar gyfer 2014-15

Gwnaethom amlinellu'r argymhelliad sy'n deillio o'n harchwiliad ynghyd ag ymateb y rheolwyr iddo:

Mater sy'n codi 1 – Croniadau ac Rhagdaliadau

Canfyddiadau	Roedd nifer o drafodion gwariant wedi'i gyfrifo'n, naill ai yn rhannol neu yn llawn, yn y flwyddyn ariannol anghywir
Blaenoriaeth	Uchel
Argymhelliad	Sicrhau bod trafodion ariannol yn cael eu cyfrif yn y flwyddyn ariannol gywir unol â pholisïau cyfrifyddu
Buddiannau gweithredu'r argymhelliad	Adlewyrchu'n gywir incwm a gwariant am y flwyddyn ariannol
Derbyniwyd yn llawn gan y rheolwyr	Ie
Ymateb y rheolwyr	<p>Mewn perthynas â rhai grantiau penodol, roedd y gwariant perthnasol a'r incwm grant wedi cael ei gyfrifo'n llawn yn 2014/15. Gan ei fod yn cyfeirio at y flwyddyn academaidd, mae'n dilyn y dylai rhan o'r incwm a'r gwariant yma fod wedi cael ei gofnodi yn erbyn 2015/16.</p> <p>Er mwyn ymdrin â hyn yng nghyfrifon ariannol blynyddoedd dilynol, byddwn yn ymgynghori gyda'r cyrff cyllido i sicrhau mwy o eglurder yn amodau'r grant, ayb.</p>
Dyddiad gweithredu	Ar unwaith

Mater sy'n codi 2 – Cyfrifo Cyfalaf

Canfyddiadau	Nid oedd asedau anghyfredol wedi eu cyfalafu
Blaenoriaeth	Cymedrol
Argymhelliad	Sicrhau bod pryntiant asedau anghyfredol wedi eu cyfrifo'n briodol
Buddiannau gweithredu'r argymhelliad	I gydnabod yn gywir asedau anghyfredol o fewn y datganiadau ariannol
Derbyniwyd yn llawn gan y rheolwyr	Derbynnir yr argymhelliad uchod (yng nghyd-destyn ein polisi cyfrifo perthnasol).

Mater sy'n codi 2 – Cyfrifo Cyfalaf

Ymateb y rheolwyr	<p>Mae Polisi Cyfrifo'r Cyd-bwyllgor (rhan 1.1) yn cynnwys fod yr holl eitemau o wariant yn cael eu trin fel refeniw yn y lle cyntaf.</p> <p>Byddai unrhyw eitemau o natur cyfalaf yn cael ei ystyried o ran arwyddocâd materol ar y cyflwyniad cywir a theg o'r sefyllfa ariannol.</p> <p>Mae'r £35,700 yn 2014/15 yn ymwneud â thrafodiad sengl ac yn y cyd-destun, ni ystyrir yn sylweddol faterol.</p>
Dyddiad gweithredu	Yn syth (yn unol â'r polisi cyfrifo perthnasol).

Mater sy'n codi 3 – Rhestr wirio datgelu

Canfyddiadau	Roedd angen nifer o addasiadau datgelu ar ddrafft y cyfrifon
Blaenoriaeth	Canolig
Argymhelliad	Yn y dyfodol, defnyddiwch restr wirio'r Cod er mwyn sicrhau eich bod yn cwrdd â holl anghenion datgelu.
Buddiannau gweithredu'r argymhelliad	I sicrhau fod y cyfrifon yn cydymffurfio â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cyfrifyddu mewn Llywodraeth Leol.
Derbyniwyd yn llawn gan y rheolwyr	Do
Ymateb y rheolwyr	Roedd y wybodaeth angenrheidiol eisoes wedi'i gynnwys o fewn y Datganiad o Gyfrifon, serch hyn byddwn yn cydymffurfio â'r argymhelliad uchod yn y dyfodol.
Dyddiad gweithredu	Cyfrifon 2015/16.

Wales Audit Office
24 Cathedral Road
Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500

Fax: 029 2032 0600

Textphone: 029 2032 0660

E-mail: info@wao.gov.uk

Website: www.wao.gov.uk

Swyddfa Archwilio Cymru

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500

Ffacs: 029 2032 0600

Ffôn Testun: 029 2032 0660

E-bost: info@wao.gov.uk

Gwefan: www.wao.gov.uk

CYFARFOD	Cydbwyllgor GwE
DYDDIAD	23 Medi 2015
TEITL	Cyllideb GwE 2015/16 – Adolygiad Tymor Haf 2015
PWRPAS	<ul style="list-style-type: none"> • Diweddarau aelodau'r Cyd-bwyllgor ar adolygiad ariannol diweddaraf cyllideb GwE am y flwyddyn gyllidol 2015/16. • Mae'r adroddiad yn canolbwyntio ar yr amrywiadau ariannol sylweddol, gydag Atodiad 1 yn cynnwys y wybodaeth ariannol gyflawn.
ARGYMHELLIAD	Derbyn yr adroddiad.
AWDUR	Rheolwr Gyfarwyddwr GwE a Phennaeth Cyllid Cyngor Gwynedd

1. CASGLIAD

- 1.1 Mae adolygiad tymor haf 2015 yn amcangyfrif tanwariant net o (£29,903) yn erbyn y gyllideb, gyda'r tanwariant ar gostau rhent a chostau teithio.
- 1.2 Mae rhan ddilynol o'r adroddiad yn egluro'r rhesymau tu ôl i'r prif amrywiadau.

2. AMRYWIADAU ARIANNOL

2.1 Adeilad: Tanwariant (£21,497):

Wrth sefydlu cyllideb 2015/16 cynyddwyd y gyllideb 'Rhent Adeiladau' i adlewyrchu'r gost blwyddyn gyflawn swyddfeydd newydd y GwE yng Nghaernarfon a Conwy. Mae llithriad yn y dyddiad symud i'r lleoliadau newydd wedi arwain at danwariant unwaith ac am byth yn 2015/16.

2.2 Cludiant: Tanwariant (£8,407):

Wrth adolygu'r pennawd yn ystod sefydlu'r gyllideb 2015/16, penderfynwyd lleihau'r gyllideb costau teithio yn agosach at wir wariant. Er hynny mae tuedd 2015/16 yn awgrymu tanwariant bychan.

3. GRANTIAU: INCWM RHEOLAETH A GWEINYDDIAETH

- 3.1 Nid yw'r adroddiad yn cynnwys ystyriaeth arbedion posib trwy'r elfen rheolaeth a gweinyddiaeth rhai grantiau penodol. Bydd adroddiad ar y mater yma yn cael ei gyflwyno i'r cyfarfod nesaf.

4. Y GRONFA TANWARIANT

- 4.1 Cyfanswm y gronfa ar gychwyn y flwyddyn gyllidol 2015/16 oedd £266,829, gyda chydbwyllgor GwE eisoes wedi penderfynu ymrwymo £135,000 ar gynlluniau penodol. Gan ychwanegu amcan tanwariant 2015/16 o £29,903, amcangyfrif cronfa heb ei ymrwymo o £161,732.

ATODIADAU

Atodiad 1: Cyllideb GwE 2015/16 – Adolygiad Tymor Haf 2015.

CYNGHORAU (GOGLEDD CYMRU)

CYLLIDEB GWE 2015-16 - ADOLYGIAD ARIANNOL TYMOR HAF 2015

	Cyllideb Agoriadol £	Addasiadau £	Cyllideb Terfynol £	Gwariant Terfynol £	Gor / (Tan) Wariant Net £
Gwariant					
Gweithwyr					
Cyflogau					
- Rheolaeth, Broceru, Safonau a Gweinyddiaeth	759,859		759,859	759,860	0
- Ymgynghorwyr Her	2,255,389		2,255,389	2,255,389	0
Hyfforddiant, hysbysebu a costau gweithwyr eraill	25,630		25,630	25,630	0
Adeilad					
Rhent (yn cynnwys gwasanaethau)	92,997		92,997	71,500	(21,497)
Cludiant					
Costau Teithio	122,822		122,822	114,415	(8,407)
Cyflenwadau a Gwasanaethau					
Dodrefn, offer, argraffu, post, ffon, hurio stafelloedd ayb	30,000		30,000	30,000	0
Technoleg Gwybodaeth	15,000		15,000	15,000	0
Ffioedd archwilio	7,590		7,590	7,590	0
Broceru					
	259,400		259,400	259,400	0
Costau Gwasanaethau Cefnogol Awdurdod Lletyol Cyngor Gwynedd					
Cyfreithiol	5,187		5,187	5,187	0
Adnoddau Dynol	8,894		8,894	8,894	0
Cyllid	38,466		38,466	38,466	0
Technoleg Gwybodaeth	42,544		42,544	42,544	0
Ymrwymadau Model Cenedlaethol					
	492,478		492,478	492,478	0
Prosiectau Penodol					
Grant Gwella Addysg	5,486,845	50,250	5,537,095	5,537,095	0
Grant Her Ysgolion Cymru	347,715		347,715	347,715	0
Grant TGAU newydd, PISA a llythrennedd gwyddonol	721,044		721,044	721,044	0
Cyllid ychwanegol LNF traws-cwricwlaidd Bl. 9	70,000		70,000	70,000	0
'IRIS Connect'	44,500		44,500	44,500	0
DPP - Bagloriaeth Cymru	50,000		50,000	50,000	0
Learning in Digital Wales	181,348		181,348	181,348	0
Rhaglen Llythrennedd Corfforol i Ysgolion (PLPS)	331,841		331,841	331,841	0
Mentora & Chefnogaeth Rhwydweithio i Brifathrawon Newydd	4,000		4,000	4,000	0
Cyfanswm Gwariant	11,393,549	50,250	11,443,799	11,413,895	(29,903)
Incwm					
Cyfraniadau ar gyfer costau rhedeg y gwasanaeth craidd					
- Cyngor Ynys Môn (10.14%)	(421,410)		(421,410)	(421,410)	0
- Cyngor Gwynedd (17.78%)	(739,138)		(739,138)	(739,138)	0
- Cyngor Conwy (15.50%)	(644,348)		(644,348)	(644,348)	0
- Cyngor Dinbych (15.22%)	(632,512)		(632,512)	(632,512)	0
- Cyngor Fflint (22.51%)	(935,531)		(935,531)	(935,531)	0
- Cyngor Wrecsam (18.85%)	(783,317)		(783,317)	(783,317)	0
Prosiectau Penodol					
Grant Gwella Addysg	(5,486,845)	(50,250)	(5,537,095)	(5,537,095)	0
Grant Her Ysgolion Cymru	(347,715)		(347,715)	(347,715)	0
Grant TGAU newydd, PISA a llythrennedd gwyddonol	(721,044)		(721,044)	(721,044)	0
Cyllid ychwanegol LNF traws-cwricwlaidd Bl. 9	(70,000)		(70,000)	(70,000)	0
'IRIS Connect'	(44,500)		(44,500)	(44,500)	0
DPP - Bagloriaeth Cymru	(50,000)		(50,000)	(50,000)	0
Learning in Digital Wales	(181,348)		(181,348)	(181,348)	0
Rhaglen Llythrennedd Corfforol i Ysgolion (PLPS)	(331,841)		(331,841)	(331,841)	0
Mentora & Chefnogaeth Rhwydweithio i Brifathrawon Newydd	(4,000)		(4,000)	(4,000)	0
Cyfanswm Incwm	(11,393,549)	(50,250)	(11,443,799)	(11,443,799)	0
Cyfanswm Net	(0)	0	(0)	(29,904)	(29,903)
Memorandwm -					
Y Gronfa Tanwariant					
			Cyfanswm y Gronfa ar 1 Ebrill 2015		(266,829)
			Ychwaneger - Tanwariant am y flwyddyn gyllidol 2015/16		(29,903)
					(296,732)
			Llai - ymrwymadau		135,000
			Heb ei Ymrwymo		(161,732)
Cronfa Adnewyddu Technoleg Gwybodaeth					
			Cyfanswm y Gronfa ar 1 Ebrill 2015		(30,000)
			Ychwaneger - Cyfraniad am y flwyddyn gyllidol 2015/16		(15,000)
			Cyfanswm y Gronfa ar 31 Mawrth 2016		(45,000)

ADRODDIAD AR GYFER Y CYD-BWYLLGOR

23 MEDI 2015

Adroddiad gan: Rheolwr Busnes GwE

Pwnc: Calendr Cyfarfodydd

1.0 Pwrpas yr Adroddiad

1.1 Gwneud cais i'r Cyd-bwyllgor gytuno ar y rhaglen cyfarfodydd am y flwyddyn i ddod.

2.0 Cefndir

2.1 Bydd y Cyd-bwyllgor yn cyfarfod yn ôl yr angen i ddiwallu anghenion y Gwasanaeth yn unol ag amserlen y Gwasanaeth ar yr amod bod isafswm o dri chyfarfod mewn blwyddyn, gydag un ohonynt yn cael ei nodi fel y cyfarfod cyffredinol blynyddol. Cytunir ar leoliad y cyfarfodydd gan y Cyd-bwyllgor.

2.2 Yn Atodiad 1 cynigir amserlen cyfarfodydd (drafft) i'w mabwysiadu

3.0 Ystyriaethau

3.1 Cynigir dyddiadau ar gyfer cyfarfodydd 2015/16 fel Atodiad A

3.2 Pe byddai angen gwneud newidiadau i'r calendr, cynigir bod y Cadeirydd yn cael ei awdurdodi i wneud newidiadau yn dilyn ymgynghori priodol.

3.4 Cynigir y bydd y cyfarfodydd yn cael eu cynnal mewn lleoliad canolog yng Ngogledd Cymru, h.y. Conwy.

4.0 Argymhellion

4.1 Gofynnir i'r Cyd-bwyllgor:

4.1.1 Cymeradwyo'r cyfarfodydd fel y'u cynigir yn Atodiad A.

4.1.2 Rhoi awdurdod i'r Cadeirydd wneud newidiadau i'r calendr os oes angen.

5.0 Goblygiadau Ariannol

5.1 Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol yn codi o'r adroddiad hwn.

6.0 Effaith o ran cydraddoldeb

6.1 Nid oes unrhyw effeithiau newydd o ran cydraddoldeb yn codi o'r adroddiad hwn.

7.0 Goblygiadau Personél

7.1 Nid oes unrhyw oblygiadau personél newydd yn codi o'r adroddiad hwn.

8.0 Ymgynghoriad yr ymgwymerwyd â fo

8.1 Ymgynghorwyd â chwe Awdurdod Lleol Gogledd Cymru er mwyn osgoi cyd-daro â chyfarfodydd Cyngor.

9.0 Atodiadau

Atodiad 1 Dyddiadau arfaethedig i'w cytuno a'u mabwysiadu:

CYFARFOD	DYDDIAD	AMSER	LLEOLIAD
Cyd-bwyllgor GwE	23 Medi 2015	Pnawn	Conwy
Cyd-bwyllgor GwE	12 Tachwedd 2015	Bore	Conwy
Cyd-bwyllgor GwE	24 Chwefror 2016	Bore	Conwy
Cyd-bwyllgor GwE	6 Gorffennaf 2016	Bore	Conwy